

VODILNI PARTNER

PARTNERJI

PODIZVAJALCI

NAROČNIK

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Direktorat za kmetijstvo

Sektor za urejanje kmetijskega prostora in zemljiške operacije

Dunajska cesta 22 I 1000 Ljubljana

STROKOVNA PODLAGA S PODROČJA KMETIJSTVA ZA OBČINO LITIJA

IZVAJALCI STROKOVNE PODLAGE:

LOCUS prostorske informacijske rešitve, d.o.o.

Ljubljanska cesta 76 I 1230 Domžale

GEODETSKI ZAVOD CELJE, d.o.o.

Ulica XIV. divizije 10 I 3000 Celje

IGEA Svetovanje in storitve s področja nepremičnin, infrastrukture in prostora, d.o.o.

Podpeška cesta 1 I 1351 Brezovica pri Ljubljani

AGRARIUS, tla in okolje, Tomaž Kralj s.p.

Gorjuše 17b I 4264 Bohinjska Bistrica

Domžale, april 2024, popravek maj 2024

PROJEKT

Izdelava strokovnih podlag s področja kmetijstva

Strokovna podlaga s področja kmetijstva za občino Litija

NAROČNIK

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Direktorat za kmetijstvo

Sektor za urejanje kmetijskega prostora in zemljiške operacije

Dunajska cesta 22 I 1000 Ljubljana

ŠTEVILKA POGODBE

2330-23-111018

KONZORCIJ

VODILNI PARTNER

Locus d.o.o., Ljubljanska cesta 76, 1230 Domžale

PARTNERJI

Ljubljanski urbanistični zavod d.d., Verovškova ulica 64, 1000 Ljubljana

Geodetski zavod Celje d.o.o., Ulica XIV. divizije 10, 3000 Celje

Igea d.o.o., Podpeška cesta 1, 1351 Brezovica pri Ljubljani

ACER Novo mesto d.o.o., Šentjernejska cesta 43, 8000 Novo mesto

ZEU načrtovanje, inženiring d.o.o., Ulica Staneta Rozmana 5, 9000 Murska Sobota

PODIZVAJALCI

Agrarius, tla in okolje, Tomaž Kralj s.p., Gorjuše 17b, 4264 Bohinjska Bistrica

---

PROJEKT	Izdelava strokovnih podlag s področja kmetijstva Strokovna podlaga s področja kmetijstva za občino Litija
FAZA	končno poročilo
IZDELOVALCI STROKOVNE PODLAGE	Locus d.o.o. , Ljubljanska cesta 76, 1230 Domžale Geodetski zavod Celje, d.o.o. , Ulica XIV. divizije 10, 3000 Celje IGEA d.o.o. , Podpeška cesta 1, 1351 Brezovica pri Ljubljani Agrarius, tla in okolje, Tomaž Kralj s.p. , Gorjuše 17b, 4264 Bohinjska Bistrica
VODJA PROJEKTNE SKUPINE	Nina Lipušček, univ. dipl. inž. kraj. arh., Locus, d.o.o.
OŽJA PROJEKTNA SKUPINA	PROSTORSKO NAČRTOVANJE Nina Lipušček, univ. dipl. inž. kraj. arh., Locus, d.o.o.

BONITIRANJE

Aleš Žnidarko, mag. agr. ekon., Geodetski zavod Celje, d.o.o.
pooblastilo za bonitiranje 11202-1/2014-7

Anja Žerak, mag. kmet., Geodetski zavod Celje, d.o.o.
pooblastilo za bonitiranje 35311-828/2022-2552-8

KMETIJSTVO

dr. Tomaž Kralj, univ. dipl. inž. agr., AGRARIUS, s.p.

Jure Zgajšek, univ. dipl. inž. agr., Geodetski zavod Celje, d.o.o.

ŠIRŠA PROJEKTNA SKUPINA

Leon Kobetič, univ. dipl. inž. grad., Locus, d.o.o.
Marjeta (Metka) Jug, univ. dipl. inž. kraj. arh., Locus, d.o.o.
Tomaž Kmet, univ. dipl. inž. arh., Locus, d. o. o.
Špela Osolin, mag. prost. načrt., Locus, d.o.o.
Mateja Mikložič, dipl. org. inf., Locus, d.o.o.
Andrej Podjed, gr. teh., Locus, d.o.o.
Dominik Bovha, univ. dipl. inž. geod., Geodetski zavod Celje, d.o.o.
Petra Recko Novak, univ. dipl. inž. geod., Geodetski zavod Celje, d.o.o.
Marta Blažič Kugler, dipl. inž. agro., Geodetski zavod Celje, d.o.o.
Kristina Jajtić, mag. geog., Geodetski zavod Celje, d.o.o.
mag. Tomaž Černe, univ. dipl. inž. geod., IGEA, d.o.o
Anja Judež, mag. prost. načrt., IGEA, d.o.o.
Urban Jensterle, univ. dipl. geog., IGEA, d.o.o
Tadej Hajna, dipl. geog., IGEA, d.o.o
Gregor Bunčič, univ. dipl. geog., IGEA, d.o.o

DATUM

Domžale, april 2024, popravek maj 2024

Kazalo

1 PREDSTAVITEV KMETIJSTVA V OBČINI	8
2 ANALIZA PRIDELOVALNEGA POTENCIALA V OBČINI.....	10
3 ANALIZA IZVEDENIH KOMASACIJ, OSUŠEVANJ ALI NAMAKANJ V OBČINI	15
4 POVRŠINE IN DELEŽI ZEMLJIŠČ.....	16
4.1 SKUPNE POVRŠINE IN DELEŽI ZEMLJIŠČ	16
4.2 SKUPNE POVRŠINE IN DELEŽI ZEMLJIŠČ PO POSAMEZNEM PODTIPU STRATEŠKIH OBMOČIJ	16
4.3 POVRŠINE IN DELEŽI ZEMLJIŠČ, DOLOČENIH KOT PREDLOG OBMOČIJ TRAJNO VAROVANIH KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ	17
4.4 POVRŠINE IN DELEŽI ZEMLJIŠČ, DOLOČENIH KOT PREDLOG OBMOČIJ TRAJNO VAROVANIH KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ PO POSAMEZNEM PODTIPU STRATEŠKIH OBMOČIJ.....	17
4.5 POVRŠINE IN DELEŽI ZEMLJIŠČ, DOLOČENIH KOT OBMOČJA DRUGIH ZEMLJIŠČ, POTENCIALNO PRIMERNIH ZA KMETIJSTVO	18
4.6 POVRŠINE IN DELEŽI ZEMLJIŠČ, DOLOČENIH KOT OBMOČJA DRUGIH ZEMLJIŠČ POTENCIALNO PRIMERNIH ZA KMETIJSTVO, PO POSAMEZNEM PODTIPU STRATEŠKIH OBMOČIJ.....	19
4.7 PODATEK O POVRŠINI IN DELEŽU ZEMLJIŠČ V OBČINI GLEDE NA POGOJE ZA DOLOČITEV PREDLOGA OBMOČIJ TVKZ	19
5 OPIS POSTOPKA DOLOČANJA PREDLOGA OBMOČIJ TRAJNO VAROVANIH KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ IN DRUGIH ZEMLJIŠČ, POTENCIALNO PRIMERNIH ZA KMETIJSKO PRIDELAVO.....	21
5.1 ŠHEMA OBDELAVE PODATKOV, ZAOKROŽEVANJA IN IZLOČITEV	21
5.2 VODNI PODATKI.....	22
5.3 MODELIRANJE	23
5.4 PREDLOG OBMOČIJ PO MODELIRANJU.....	26
5.5 AVTOMATSKO ZAOKROŽEVANJE.....	27
5.6 IZLOČANJE	27
5.7 DODATNA IZLOČANJA - IZLOČITEV POZIDANIH ZEMLJIŠČ, VODNIH ZEMLJIŠČ IN CEST.....	31
5.8 ROČNO OBLIKOVANJE OBMOČIJ	34
5.9 OBMOČJA, POTENCIALNO PRIMERNA ZA KMETIJSTVO	52
5.10 REZULTAT PO ZAOKROŽEVANJU	53
6 PRILOGE	54

STROKOVNA PODLAGA S PODROČJA KMETIJSTVA ZA OBČINO LITIJ

Občina Litija

Sistem prostorskega načrtovanja kmetijskih zemljišč po Zakonu o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 71/11 – uradno prečiščeno besedilo, 58/12, 27/16, 27/17 – ZKme-1D, 79/17, 44/22 in 78/23 - ZUNPEOVE; v nadaljnjem besedilu: ZKZ) temelji na določitvi trajno varovanih kmetijskih zemljišč v prostorskih aktih lokalnih skupnosti.

ZKZ določa, da se z uredbo določijo območja, ki so strateškega pomena za Republiko Slovenijo zaradi pridelovalnega potenciala kmetijskih zemljišč, njihovega obsega, zaokroženosti, zagotavljanja pridelave hrane ali ohranjanja in razvoja podeželja ter ohranjanja krajine (v nadaljnjem besedilu: strateška območja za kmetijstvo in pridelavo hrane).

Strateška območja za kmetijstvo in pridelavo hrane predstavljajo potencialna območja trajno varovanih kmetijskih zemljišč.

Območja trajno varovanih kmetijskih zemljišč se bodo ob upoštevanju uredbe o strateških območjih za kmetijstvo in pridelavo hrane določila v prostorskih aktih lokalnih skupnosti, podlaga za določitev trajno varovanih kmetijskih zemljišč v prostorskem aktu lokalne skupnosti pa je strokovna podlaga s področja kmetijstva.

ZAKONSKA OSNOVA

- Zakon o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 71/11 – uradno prečiščeno besedilo, 58/12, 27/16, 27/17 – ZKme-1D, 79/17, 44/22 in 78/23 - ZUNPEOVE),
- Uredba o območjih za kmetijstvo in pridelavo hrane, ki so strateškega pomena za Republiko Slovenijo (Uradni list RS, št. 71/16),
- Pravilnik o vsebini elaborata posegov na kmetijska zemljišča (Uradni list RS, št. 83/16),
- Pravilnik o tehničnih, strokovnih in organizacijskih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati organizacije za izdelavo strokovnih podlag s področja kmetijstva (Uradni list RS, št. 80/16 in 12/19),
- Pravilnik o podrobnejših pogojih za določitev predloga območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč ter o podrobnejši vsebini strokovnih podlag s področja kmetijstva (Uradni list RS, št. 55/17).

Uporabljene kratice:

TVKZ – trajno varovana kmetijska zemljišča

TVKZp - trajno varovana kmetijska zemljišča na območju evidence stavbnih zemljišč

TVKZv- trajno varovana kmetijska zemljišča na območju vodnega katastra

TVKZc- trajno varovana kmetijska zemljišča na območju dejanske rabe zemljišč javne cestne infrastrukture

TVKZg- trajno varovana kmetijska zemljišča na območju dejanske rabe gozdnih zemljišč

OKZ – ostala kmetijska zemljišča

OKZp – ostala kmetijska zemljišča na območju evidence stavbnih zemljišč

OKZv – ostala kmetijska zemljišča na območju vodnega katastra

OKZc – ostala kmetijska zemljišča na območju dejanske rabe zemljišč javne cestne infrastrukture

OKZg – ostala kmetijska zemljišča na območju dejanske rabe gozdnih zemljišč

OKZi – ostala kmetijska zemljišča, izločena iz predloga TVKZ, skladno z usmeritvami za izločanje

ODZ – območja drugih zemljišč

ODZi – območja drugih zemljišč, izločena iz predloga TVKZ, skladno z usmeritvami za izločanje

ODZk – območja drugih zemljišč, ki so po dejanski rabi kmetijska zemljišča in so večja od 0,5 ha

ODZp – območja drugih zemljišč na območju evidence stavbnih zemljišč

ODZv – območja drugih zemljišč na območju vodnega katastra

ODZc – območja drugih zemljišč na območju dejanske rabe zemljišč javne cestne infrastrukture

ODZg – območja drugih zemljišč na območju dejanske rabe gozdnih zemljišč

PPK – območja drugih zemljišč, potencialno primernih za kmetijstvo

PPKk - območja drugih zemljišč, potencialno primernih za kmetijstvo na kmetijskih zemljiščih po dejanski rabi

PPKp – območja drugih zemljišč, potencialno primernih za kmetijstvo na območju evidence stavbnih zemljišč

PPKv – območja drugih zemljišč, potencialno primernih za kmetijstvo na območju vodnega katastra

PPKc – območja drugih zemljišč, potencialno primernih za kmetijstvo na območju dejanske rabe zemljišč javne cestne infrastrukture

PPKg – območja drugih zemljišč, potencialno primernih za kmetijstvo na območju dejanske rabe gozdnih zemljišč

GPOEB – grafični prikaz območij enakih bonitet

1 PREDSTAVITEV KMETIJSTVA V OBČINI

Pojasnilo: Skladno s Pravilnikom o podrobnejših pogojih za določitev predloga območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč ter o podrobnejši vsebini strokovnih podlag s področja kmetijstva (Uradni list RS, št. 55/17; v nadaljevanju: pravilnik) je vsebino poglavja pripravila javna služba kmetijskega svetovanja.

Celoten dokument (s podpisi, glavami) je priložen v prilogi.

Slika 1: Slika: pogled iz hribovitega naselja Kresniški Vrh proti dolini reke Save

Slika 2: Hribovit Kresniški Vrh.

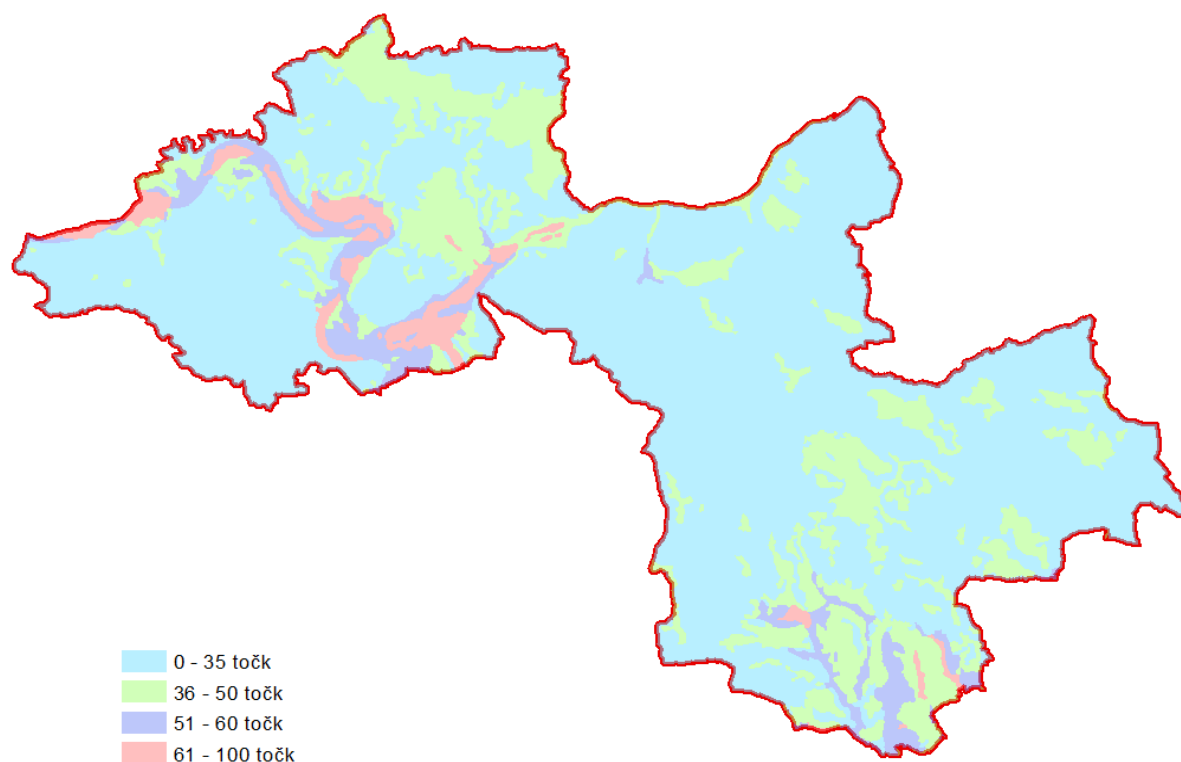
Slika 3: Potok pri Vačah.

2 ANALIZA PRIDELOVALNEGA POTENCIALA V OBČINI

Analiza bonitetnih točk po podatkih **območij enakih bonitet** glede na razrede po Prilogi 1 pravilnika izkazuje stanje v preglednici 1.

Preglednica 1: Površina in delež bonitetnih razredov.

Bonitetni razred	Skupna površina [m ²]	Delež [%]
0-35 točk	157.202.860	71,02%
36-50 točk	45.280.322	20,46%
51 do 60 točk	11.409.242	5,15%
61 do 100 točk	7.455.028	3,37%
Skupaj	221.347.451	100,00

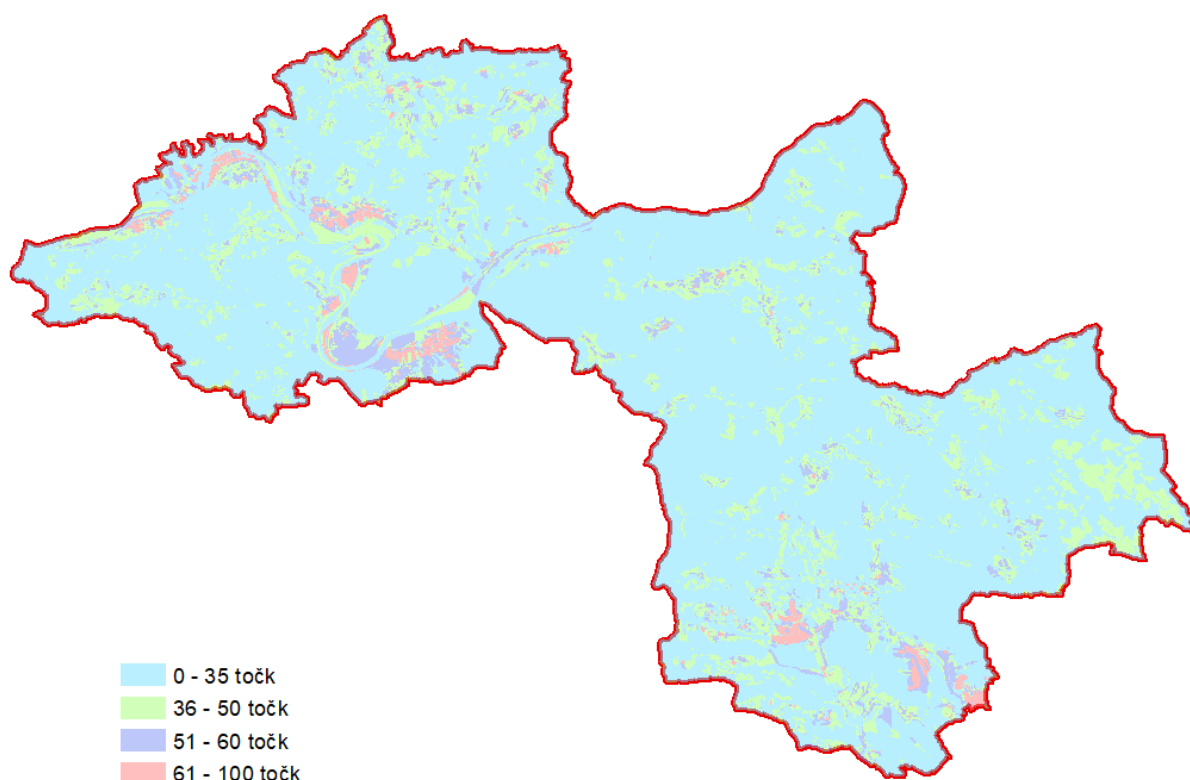
Slika 4: Grafični prikaz analize bonitetnih točk po sloju območja enakih bonitet.

Glede na podatke o bonitetnih točkah po podatkih območij enakih bonitet so zemljišča z najvišjo boniteto (nad 61) prisotna povečini v dolini reke Save in v manjši meri na jugovzhodnem delu občine. Ta zemljišča predstavljajo zgolj 3,37 % skupne površine občine. Najvišja boniteta je 74 točk. Največ zemljišč se nahaja v razredu do 35 bonitetnih točk in sicer kar 71,02 %. V razredu od 36 do 50 bonitetnih točk je 20,46 % zemljišč občine, v razredu od 51 do 60 bonitetnih točk pa le 5,15 %. Večji del občine Litija predstavlja Posavsko hribovje.

Kot zanimivost podajamo še analizo bonitetnih točk **po zemljiškem katastru** (stanje na dan 26. 5. 2022), ki formalno ni več veljaven podatek. Bonitete se bile razvrščene v razrede po prilogi 1 pravilnika. Stanje je prikazano v preglednici 2.

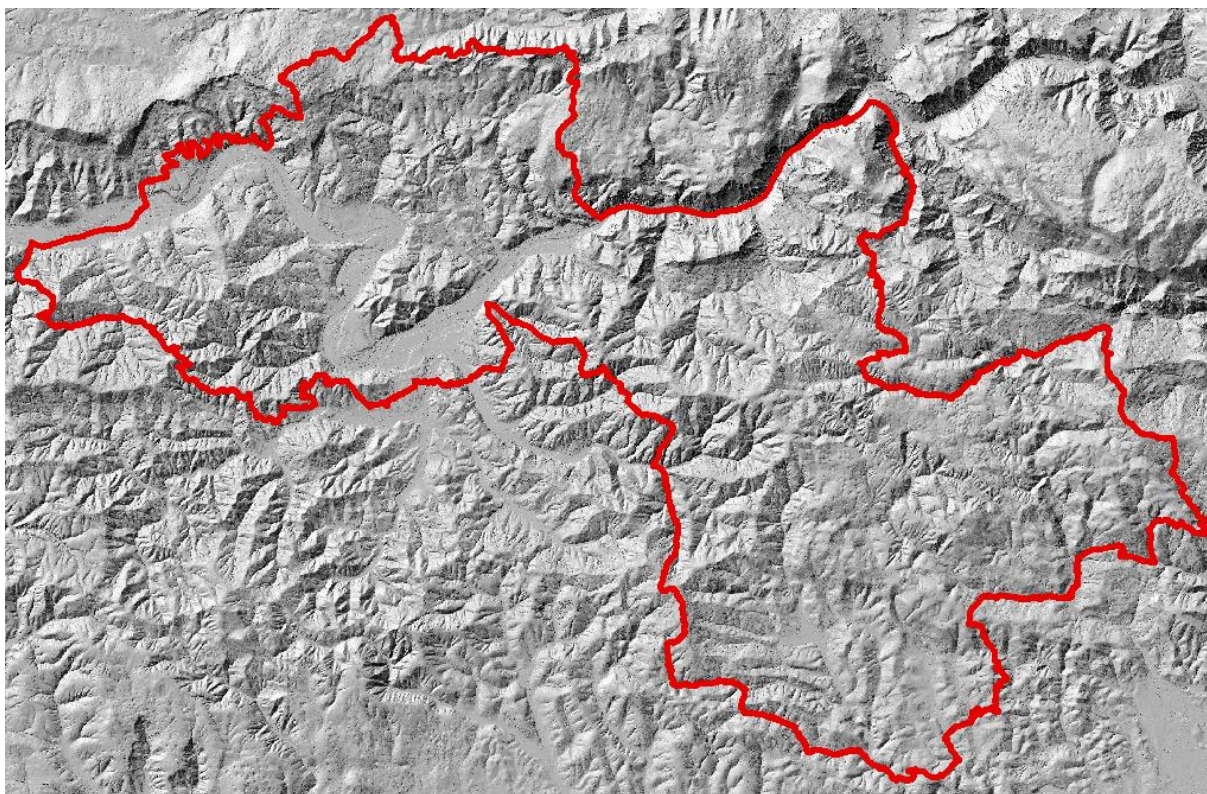
Preglednica 2: Površina in delež bonitetnih razredov.

Bonitetni razred	Skupna površina [m ²]	Delež [%]
0-35 točk	173.643.299	78,45%
36-50 točk	33.723.907	15,24%
51 do 60 točk	10.014.119	4,52%
61 do 100 točk	3.966.126	1,79%
Skupaj	221.347.451	100,00%

Slika 5: Grafični prikaz analize bonitetnih točk po sloju območja enakih bonitet.

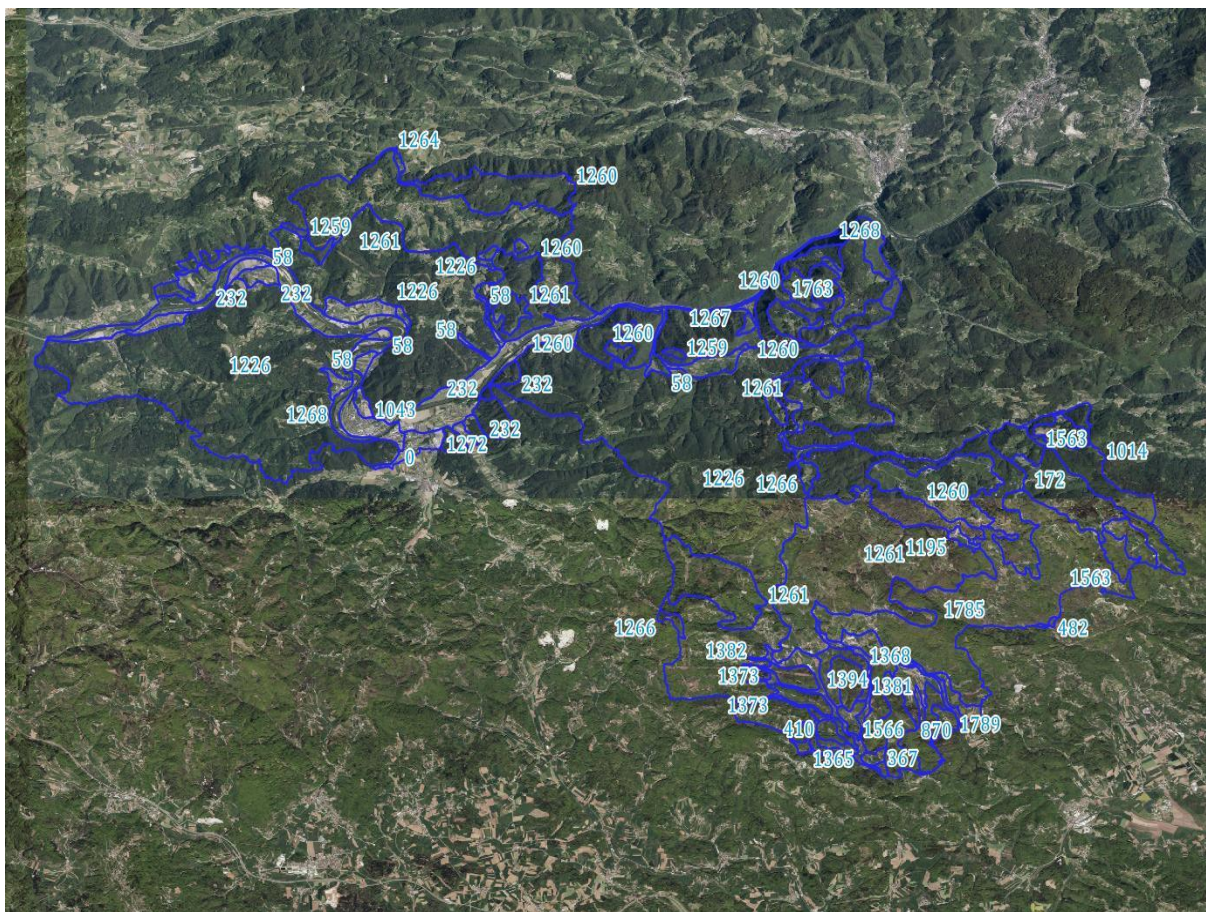
Podatki o bonitetnih točkah po zemljiškem katastru kažejo dokaj podobno situacijo; skoraj 4/5 območja občine Litija ima boniteto do vključno 35 točk. Po podatkih bonitetnih točk po zemljiškem katastru je zemljišč z najvišjo boniteto (nad 61) zgolj 1,79 % ležijo pa prav tako predvsem v dolini reke Save in v manjši meri na jugovzhodnem delu občine. Boniteto med 51 in 60 točk ima 4,52 % zemljišč. V primerjavi s podatki območij enakih bonitet se v razredu od 36 do 50 točk nahaja 15,24 % zemljišč, kar je približno 5 % manj kot po podatkih sloja območja enakih bonitet. Izrazito torej prevladujejo zemljišča z boniteto do 35 točk, ki jih je po podatkih zemljiškega katastra kar 78,45 %, torej še 7,43 % več kot po podatkih sloja območja enakih bonitet.

Slika 6: Območje občine Litija na LIDAR posnetku.

Po podatkih geološke karte se na območju občine Litija pojavljajo karbonatne in nekarbonatne kamnine. Med nekarbonatnimi kamninami prevladujejo kremenovi peščenjaki, med karbonatnimi kamninami pa apnenci in dolomiti. Pojavljanju kamnine (matične podlage) sledijo tudi lastnosti tal.

Slika 7: Območje občine Litija na LIDAR posnetku.

Po podatkih Pedološke karte Slovenije merila 1:25.000 na območju občine Litija delno prevladujejo tla distričnih lastnosti. Med njimi distrična rjava tla na permo karbonskih skrilavih glinavcih in peščenjaki. Sledijo tla na apnencih in dolomitih – različno razvite rendzine in rjava pokarbonatna tla. Po teksturi gre za srednje težka tla s teksturnimi razredi PGI, G, I KI in M.

Preglednica 3: Zastopanost posameznih talnih kartografskih enot (TKE) Pedološke karte Slovenije merila 1:25.000, na območju občine Litija.

Koda TKE	Opis TKE	Površina TKE v ha	Delež površine TKE v %
0	Pozidano in območja brez podatkov	119,4	0,5
26	Rendzina, na apnencih in dolomitih sprsteninasta _100%	71,1	0,3
58	Evtrična rjava tla na starejšem ilovnatem aluviju, tipična _100%	142,0	0,6
112	Evtrična rjava tla na laporju, tipičnapl. _100%	28,3	0,1
172	Evtrična rjava tla na različnih bazičnih kam. tipična _100%	332,5	1,5
232	Distrična rjava tla na permo - karbonskih skrilavcih, +pešč. tipična _100%	233,9	1,1
367	Rjava pokarb. na dol.tipična _100%	22,5	0,1
410	Izprana (luvisol), na apnencih in dolomitih zmerno akrična _100%	132,9	0,6
482	Obrečna, evtrična globoko oglejena _100%	43,6	0,2
641	Evtrična rjava tla na pleist.ilovicah, izprana _100%	31,3	0,1
734	Evtrična rjava tla na pliocenskih sedimentih, tipičnagl. _100%	231,6	1,0
870	Distrična rjava tla na pliocenskih +kvartarnih glinah+ilovicah, psevdoglejena _100%	96,8	0,4
1014	Distrična rjava tla na permo-karbonskih skrilavcih, +pešč. tipična 80%, distrična rjava na permo-karbonskih skrilavcih, +pešč. koluvialna _20%	277,2	1,3
1043	Distrična rjava tla na led.dob.glinah+ilovicah, tipična 70%, distrična rjava na led.dob.glinah+ilovicah, izprana _30%	167,8	0,8
1121	Hipoglej, evtrična mineralen sr.močan 80%, hipoglej, evtrična mineralen močan _20%	11,9	0,1
1166	Obrečna, evtrična globoko oglejena 70%, obrečna, evtrična zmerno oglejena _30%	0,7	0,0
1195	Rjava pokarb. na apnencih in dolomitih tipična 70%, rendzina, na apnencih in dolomitih sprsteninasta _30%	439,1	2,0
1226	Distrična rjava tla na permo-karbonskih skrilavcih, +pešč. tipična 60%, ranker, distrična regolitni _40%	8703,3	39,3
1259	Rendzina, na apnencih in dolomitih sprsteninasta 70%, rendzina, na apnencih in dolomitih sprsteninasta _30%	40,7	0,2
1260	Rendzina, na apnencih in dolomitih sprsteninasta 80%, rjava pokarb. na apnencih in dolomitih tipična _20%	2523,0	11,4
1261	Rjava pokarb. na apnencih in dolomitih tipična 70%, rendzina, na apnencih in dolomitih sprsteninasta _20%, rjava pokarb. na apnencih in dolomitih izprana _10%	3926,4	17,7
1264	Distrična rjava tla na miocenskih pes.pešč.+kongl. tipična 70%, ranker, distrična regolitni _30%	11,2	0,1
1266	Evtrična rjava tla na različnih bazičnih kam. tipična 80%, ranker, evtrična regolitni _20%	242,5	1,1
1267	Evtrična rjava tla na različnih bazičnih kam. tipična 70%, rendzina, na mehkih karb.kam.sprsteninasta _30%	16,4	0,1
1268	Obrečna, karb.pl. na peščeno prodnatem aluviju 60%, obrečna, karb.sr.gl. na peščeno prodnatem aluviju _40%	974,8	4,4
1272	Psevdoglej, pobočni, evtrična globok 60%, psevdoglej, pobočni, distrična sr.globok _40%	76,7	0,3
1365	Rjava pokarb. na apn. tipična gl. 80%, rjava pokarb. na apn. izprana _20%	15,5	0,1
1368	Rjava pokarb. na dol. tipična gl. _100%	96,7	0,4
1373	Rendzina, na dol.sprsteninasta 50%, rjava pokarb. na dol. tipična sr.gl. _50%	130,3	0,6
1381	Obrečna, evtrična gl. na glinastem aluviju _100%	44,8	0,2
1382	Obrečna, evtrična zmerno oglejena na glinastem aluviju _100%	189,8	0,9
1392	Rendzina, na dol.prhninasta 50%, rendzina, na dol.sprsteninasta _50%	23,6	0,1
1394	Rendzina, na dol.sprsteninasta 50%, rjava pokarb. na dol. tipična _50%	203,2	0,9
1563	Evtrična rjava tla na mešanih karb.+nekarb.kam. tipična pl. 60%, rendzina, na dol.sprsteninasta _40%	360,4	1,6
1566	Evtrična rjava tla na laporju, tipična 70%, evtrična rjava tla na laporju, koluvialna _30%	41,9	0,2
1763	Rendzina, na dol.sprsteninasta 70%, rendzina, na dol.prhninasta _30%	277,5	1,3
1785	Distrična rjava tla na psevdosiljskih skladih, tipičnapl. 50%, evtrična rjava tla na psevdosiljskih skladih, tipičnapl. _50%	1668,6	7,5
1786	Rendzina, na dol.sprsteninasta 70%, rendzina, na dol.prhninasta _30%	9,0	0,0
1788	Evtrična rjava tla na vezanih klastičnih pelitskih+psamitskih kam. tipična sr.gl. 50%, distrična rjava tla na metamorfnih kam. tipična sr.gl. _50%	143,9	0,7
1789	Evtrična rjava tla na mešanih karb.+nekarb.kam. tipična sr.gl. 80%, evtrična rjava tla na mešanih karb.+nekarb.kam. tipična gl. _20%	34,7	0,2
1790	Evtrična rjava tla na mešanih karb.+nekarb.kam. tipična gl. 70%, evtrična rjava tla na mešanih karb.+nekarb.kam. tipična sr.gl. _30%	0,8	0,003
Skupaj		22138,5	100,0

3 ANALIZA IZVEDENIH KOMASACIJ, OSUŠEVANJ ALI NAMAKANJ V OBČINI

Glede na podatke Enotne državne evidence o namakalnih in osuševalnih sistemih (KatMeSiNa), katere skrbnik je MKGP, sloj namakalnih sistemov vsebuje namakalne sisteme, ki imajo območja potrjena z Uredbo o potrditvi območij osuševalnih in namakalnih sistemov (Uradni list RS, št. 63/19). V podatke ni vključenih sistemov, za katere podatke MKGP še pripravlja, in vseh zasebnih namakalnih sistemov. Sloj osuševalnih sistemov vsebuje osuševalne sisteme, ki imajo območja potrjena z Uredbo o potrditvi območij osuševalnih in namakalnih sistemov (Uradni list RS, št. 63/19).

Glede na omenjene podatkovne sloje na območju občine Litija ni osuševalnih in namakalnih sistemov.

Preverili smo tudi morebitno izvedene komasacije na osnovi sloja delov katastrskih občin in merila podatkov zemljiškega katastra na delih katastrskih občin v občini Litije, vendar podatki ne nakazujejo na izvedbo komasacij.

Obstoječi prostorski akt občine Litija na območju kmetijskih zemljišč omogoča izvedbo agrarnih operacij v skladu z ZKZ.

4 POVRŠINE IN DELEŽI ZEMLJIŠČ

4.1 Skupne površine in deleži zemljišč

Preglednica 4: Skupne površine in deleži zemljišč.

KLASIFIKAC	POV (m ²)	Delež [%]
OKZ	26.307.119	47,94%
TVKZ	28.568.412	52,06%
Skupaj	54.875.531	100,00%

Kot je razvidno iz predhodno opravljenih analiz lastnosti zemljišč v občini Litija, ima le zelo majhen delež zemljišč po podatkih območij enakih bonitet (5,15 %) boniteto v obsegu 51-60 bonitetnih točk. Območje občine je, razen ravninskega dela ob reki Savi na zahodnem delu občine, reliefno oz. morfološko precej razgibano (hribovito), čemur sledijo tudi rezultati strokovne podlage, kjer se večja razlika oziroma predvsem različne lastnosti reliefa na področju občine smiselno odražajo tudi v predlogu TVKZ in OKZ. TVKZ zajemajo nekaj več kot polovico in sicer 52,06 % vseh kmetijskih zemljišč.

Nekoliko drugačno razmerje, kot je razvidno iz predloga TVKZ in OKZ, je glede kmetijskih zemljišč opredeljeno po veljavni namenski rabi prostora, kot je določena z OPN občine Litija. Glede na namensko rabo kmetijskih zemljišč jih je 22,90 % določenih kot TVKZ na zemljiščih K1 in 29,16 % določenih kot TVKZ na zemljiščih K2.

Preglednica 5: Delež OKZ in TVKZ na kmetijski namenski rabi.

NRP	KLASIFIKAC	POV (m ²)	Delež [%]
K1	OKZ	2.826.383	5,15%
K1	TVKZ	12.568.504	22,90%
K2	OKZ	23.480.736	42,79%
K2	TVKZ	15.999.908	29,16%

4.2 Skupne površine in deleži zemljišč po posameznem podtipu strateških območij

Zaradi neprimerljive natančnosti zajema podatkov o strateških območjih in podatka predloga TVKZ, OKZ in PPK, je bilanca po posameznih strateških podtipih manj ustrezna. Občina Litija glede strateških tipov ni zelo raznolika. Pojavijo se štirje strateški podtipi.

Krovno lahko iz nje izluščimo, da je najbolj zastopan podtip manjše zaplate (67,21 %). Ostali podtipi so zastopani v precej manjših deležih. Podtip izmenjava ožjih izravnav in zaplat je zastopan v deležu 21,09 %, podtip ožje izravnave v deležu 10,64 %, najmanj zastopan pa je podtip gozd in območja nad gozdno mejo (1,06 %).

Preglednica 6: Skupne površine in deleži zemljišč po posameznem podtipu strateških območij.

Podtip območja	Klasifikacija	Površina (m ²)	Delež
gozd in območja nad gozdno mejo	OKZ	18.910	0,02%
gozd in območja nad gozdno mejo	OKZc	8.857	0,01%
gozd in območja nad gozdno mejo	OKZi	19.622	0,02%
gozd in območja nad gozdno mejo	OKZp	966	0,001%
gozd in območja nad gozdno mejo	OKZv	3.118	0,004%
gozd in območja nad gozdno mejo	PPK	797.895	0,99%
gozd in območja nad gozdno mejo	TVKZ	6.313	0,01%
gozd in območja nad gozdno mejo	TVKZc	135	0,0002%
gozd in območja nad gozdno mejo	TVKZp	144	0,0002%
izmenjava ožjih izravnav in zaplat	OKZ	2.109.932	2,62%
izmenjava ožjih izravnav in zaplat	OKZc	35.893	0,04%
izmenjava ožjih izravnav in zaplat	OKZg	7.848	0,01%
izmenjava ožjih izravnav in zaplat	OKZp	36.817	0,05%

izmenjava ožjih izravnnav in zaplat	OKZv	6.849	0,01%
izmenjava ožjih izravnnav in zaplat	PPK	8.238.359	10,25%
izmenjava ožjih izravnnav in zaplat	TVKZ	6.170.517	7,67%
izmenjava ožjih izravnnav in zaplat	TVKZc	157.527	0,20%
izmenjava ožjih izravnnav in zaplat	TVKZg	111.105	0,14%
izmenjava ožjih izravnnav in zaplat	TVKZp	21.247	0,03%
izmenjava ožjih izravnnav in zaplat	TVKZv	59.331	0,07%
manjše zaplate	OKZ	21.940.713	27,29%
manjše zaplate	OKZc	487.426	0,61%
manjše zaplate	OKZg	206.748	0,26%
manjše zaplate	OKZi	162.155	0,20%
manjše zaplate	OKZp	134.659	0,17%
manjše zaplate	OKZv	143.596	0,18%
manjše zaplate	PPK	15.043.769	18,71%
manjše zaplate	TVKZ	15.572.575	19,37%
manjše zaplate	TVKZc	257.227	0,32%
manjše zaplate	TVKZp	58.262	0,07%
manjše zaplate	TVKZv	42.032	0,05%
ožje izravnave	OKZ	172.080	0,21%
ožje izravnave	OKZc	61.277	0,08%
ožje izravnave	OKZi	556.959	0,69%
ožje izravnave	OKZp	25.520	0,03%
ožje izravnave	OKZv	167.173	0,21%
ožje izravnave	PPK	1.457.454	1,81%
ožje izravnave	TVKZ	5.706.066	7,10%
ožje izravnave	TVKZc	155.275	0,19%
ožje izravnave	TVKZg	7.451	0,01%
ožje izravnave	TVKZp	39.247	0,05%
ožje izravnave	TVKZv	203.959	0,25%
Skupaj		80.413.008	100,00%

4.3 Površine in deleži zemljišč, določenih kot predlog območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč

Preglednica 7: Površine in deleži zemljišč, določenih kot predlog območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč.

KLASIFIKACIJA	POV (m ²)	Delež
TVKZ	28.568.412	100,00 %

Iz preglednice 7 je razvidna površina trajno varovanih zemljišč v občini Litija, ki smo jih določili z modeliranjem, ročnim zaokroževanjem in terenskimi ogledi strokovne skupine.

Ker pa so bila določena kmetijska zemljišča v naravi spremenjena v ostale rabe, smo navedeno površino v nadaljnjih postopkih tudi natančneje opredelili na podlagi aktualnih vhodnih podatkov (dejanska raba, ceste, vodotoki, pozidana zemljišča).

4.4 Površine in deleži zemljišč, določenih kot predlog območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč po posameznem podtipu strateških območij

V občini se pojavljajo štiri strateški podtipi, in sicer gozd in območja nad gozdno mejo, izmenjava ožjih izravnnav in zaplat, manjše zaplate in ožje izravnave.

Podtip gozd in območja nad gozdno mejo se večinoma nahaja na severozahodnem delu občine, severno od mesta Litija, na območju Strešnega vrha in Svibnja. Tam je kot TVKZ določenih malo zemljišč (0,02 %).

Podtip izmenjava ožjih izravnav in zaplat se nahaja v jugovzhodnem, hribovitem delu občine, kjer je kot TVKZ določenih 22,82 % kmetijskih zemljišč.

Podtip manjše zaplate, ki je najbolj zastopan, najdemo po celotnem območju občine, kjer je kot TVKZ določenih 55,76 % zemljišč. Tudi to področje je hribovito in reliefno precej razgibano.

Podtip ožje izravnav se nahaja na severozahodnem delu občine v dolini reke Save. Tam je kot TVKZ določenih 21,39 %.

Preglednica 8: Površine in deleži zemljišč, določenih kot predlog območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč.

Podtip območja	Klasifikacija	Površina (m ²)	Delež
gozd in območja nad gozdno mejo	TVKZ	6.313	0,02%
gozd in območja nad gozdno mejo	TVKZc	135	0,0005%
gozd in območja nad gozdno mejo	TVKZp	144	0,001%
izmenjava ožjih izravnav in zaplat	TVKZ	6.170.517	21,60%
izmenjava ožjih izravnav in zaplat	TVKZc	157.527	0,55%
izmenjava ožjih izravnav in zaplat	TVKZg	111.105	0,39%
izmenjava ožjih izravnav in zaplat	TVKZp	21.247	0,07%
izmenjava ožjih izravnav in zaplat	TVKZv	59.331	0,21%
manjše zaplate	TVKZ	15.572.575	54,51%
manjše zaplate	TVKZc	257.227	0,90%
manjše zaplate	TVKZp	58.262	0,20%
manjše zaplate	TVKZv	42.032	0,15%
ožje izravnav	TVKZ	5.706.066	19,97%
ožje izravnav	TVKZc	155.275	0,54%
ožje izravnav	TVKZg	7.451	0,03%
ožje izravnav	TVKZp	39.247	0,14%
ožje izravnav	TVKZv	203.959	0,71%
Skupaj		28.568.412	100,00%

4.5 Površine in deleži zemljišč, določenih kot območja drugih zemljišč, potencialno primernih za kmetijstvo

Preglednica 9: Skupne površine in deleži zemljišč.

KLASIFIKAC	POV (m ²)	Delež
PPK	25.537.477	100,00%

Kot PPK so določene nekatere površine, ki so z OPN občine Litija določene na ostalih (nekmetijskih) osnovnih namenskih rabah prostora, po dejanski rabi pa se uporabljajo v kmetijske namene (praviloma stavbno zemljišče po namenski rabi), ali pa bi se potencialno lahko uporabljale v kmetijske namene (praviloma gozdno zemljišče po namenski rabi).

Stavbna zemljišča predstavljajo PPK v primerih, ko so v naravi nepozidana, se nahajajo večinoma na robu naselja, mejijo na TVKZ in skupaj z njimi predstavljajo potencialni kompleks ali razširitev kompleksa za kmetijsko obdelavo. Izjemoma so kot PPK opredeljena tudi stavbna zemljišča znotraj naselij, in sicer v primerih, ko so nepozidana, sklenjena v kompleks na površini vsaj okoli 0,5 ha, z boniteto višjo od 35 in se na njih v naravi odvija kmetijska obdelava (praviloma njive).

Gozdna zemljišča, ki predstavljajo pretežni del PPK, so potencialno primerna za kmetijstvo na območjih, ki jih je mogoče z manj zahtevnimi ukrepi spremeniti v zemljišča za kmetijsko rabo. Izpostaviti je treba, da imajo gozdovi svoje funkcije, opredeljene v gozdnogospodarskih načrtih in da so njihove krčitve za namen vzpostavljanja kmetijskih zemljišč možne le v omejenem obsegu.

4.6 Površine in deleži zemljišč, določenih kot območja drugih zemljišč potencialno primernih za kmetijstvo, po posameznem podtipu strateških območij

Preglednica 10: Površine in deleži zemljišč, določenih kot območja drugih zemljišč, potencialno primernih za kmetijstvo po posameznem podtipu strateških območij.

Podtip območja	Klasifikacija	Površina (m ²)	Delež
gozd in območja nad gozdno mejo	PPK	797.895	3,12%
izmenjava ožjih izravnjav in zaplat	PPK	8.238.359	32,26%
manjše zaplate	PPK	15.043.769	58,91%
ožje izravnave	PPK	1.457.454	5,71%
Skupaj		25.537.477	100,00%

V preglednici 10 je razvidno, da se na podtipu manjše zaplate nahaja največ zemljišč PPK (58,91 %). Precej manj (32,26 %) jih je na podtipu izmenjava ožjih izravnjav in zaplat. Z 5,71 % jima sledi podtip ožje izravnave, najmanj pa je zastopan podtip gozd in območja nad gozdno mejo.

4.7 Podatek o površini in deležu zemljišč v občini glede na pogoje za določitev predloga območij TVKZ

Območja trajno varovanih kmetijskih zemljišč se določajo skladno s pravilnikom z opisnimi in točkovnimi kriteriji, ki so:

- bonitetne točke,
- nagib (%),
- izvedene komasacije,
- izvedeno osuševanje,
- namakalni sistem,
- trajni nasadi,
- lokalne značilnosti.

Razpon vseh možnih točk po modelu primernosti za določitev posameznih območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč je od 1 do 20, pri čemer posamezno območje trajno varovanih kmetijskih zemljišč s skupnim številom točk 1 ne izpolnjuje pogojev za določitev predloga območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč, je pa lahko v posamezno območje trajno varovanih kmetijskih zemljišč vključeno zaradi zaokroževanja predloga območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč v skladu s pravilnikom o določevanju trajno varovanih kmetijskih zemljišč.

Preglednica 11: Površina in delež zemljišč glede na pogoje za določitev predloga območij TVKZ.

TOCKE	KLASIFIKACIJA	POVRŠINA (m ²)	Delež
1	TVKZv	6.642	0,02%
1	TVKZp	6.783	0,02%
1	TVKZc	42.852	0,15%
1	TVKZ	3.009.268	10,53%
2	TVKZv	151	0,001%
2	TVKZc	295	0,001%
2	TVKZp	1.222	0,004%
2	TVKZ	132.524	0,46%
3	TVKZp	41.330	0,14%
3	TVKZv	42.888	0,15%
3	TVKZg	102.578	0,36%
3	TVKZc	216.620	0,76%
3	TVKZ	12.151.295	42,53%
4	TVKZv	4.131	0,01%
4	TVKZp	8.965	0,03%

4	TVKZc	10.418	0,04%
4	TVKZ	769.680	2,69%
5	TVKZg	916	0,003%
5	TVKZv	3.454	0,01%
5	TVKZp	11.020	0,04%
5	TVKZc	33.516	0,12%
5	TVKZ	1.989.767	6,96%
6	TVKZg	7.611	0,03%
6	TVKZp	14.401	0,05%
6	TVKZv	49.268	0,17%
6	TVKZc	103.776	0,36%
6	TVKZ	2.984.015	10,45%
7	TVKZp	382	0,001%
7	TVKZv	425	0,001%
7	TVKZc	1.275	0,004%
7	TVKZ	43.930	0,15%
8	TVKZg	27	0,0001%
8	TVKZp	6.778	0,02%
8	TVKZc	34.434	0,12%
8	TVKZv	82.162	0,29%
8	TVKZ	809.191	2,83%
9	TVKZp	10.986	0,04%
9	TVKZv	40.337	0,14%
9	TVKZc	48.664	0,17%
9	TVKZ	1.724.910	6,04%
10	TVKZg	739	0,003%
10	TVKZp	3.571	0,01%
10	TVKZc	12.759	0,04%
10	TVKZv	20.057	0,07%
10	TVKZ	361.033	1,26%
11	TVKZg	6.684	0,02%
11	TVKZp	13.045	0,05%
11	TVKZv	54.861	0,19%
11	TVKZc	65.417	0,23%
11	TVKZ	3.462.273	12,12%
12	TVKZc	138	0,0005%
12	TVKZp	418	0,001%
12	TVKZv	947	0,003%
12	TVKZ	17.454	0,06%
13	TVKZ	130	0,0005%
Skupaj		28.568.412	100,00%

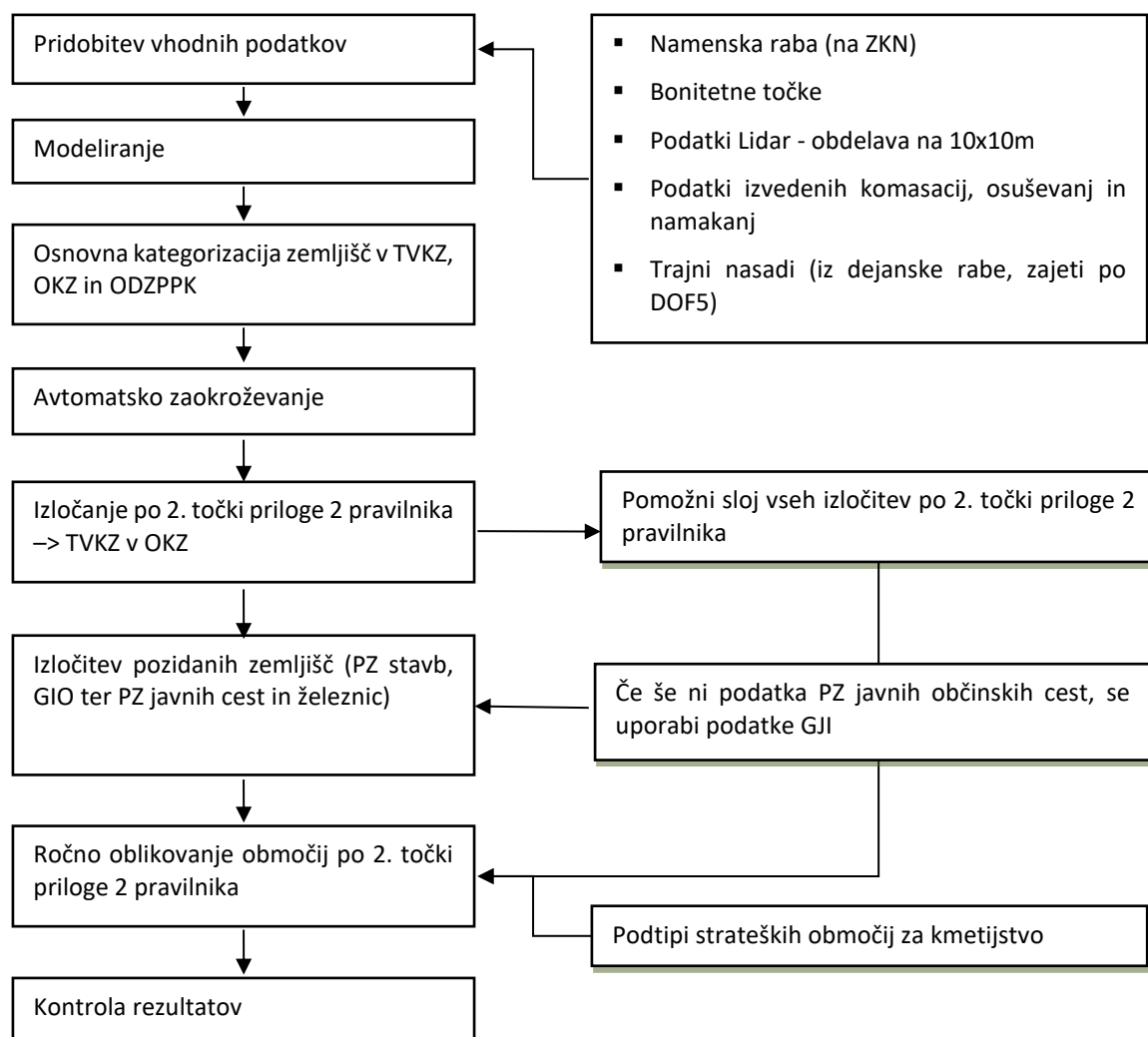
Največje število točk je 13 (od 20 možnih), vendar ima to število točk praktično zanemarljiv delež TVKZ (0,0005%), zanemarljiv je tudi delež TVKZ z 12 točkami (0,06%). Več kot 10 točk ima le 14% zemljišč, opredeljenih kot predlog TVKZ. Največji delež predloga TVKZ ima 3 točke (43,9%). V povprečju (tehtano povprečje) trajno varovana kmetijska zemljišča dosegajo 4,9 točk, kar kaže, da je na območju občine Litija relativno malo zelo dobrih zemljišč za kmetijstvo, kar je povezano z razgibanim reliefom in nagibi, plitvimi tlemi in skalovitostjo. 10,7% zemljišč predloga TVKZ ne dosega točkovnega kriterija za TVKZ (zgolj 1 točka). Gre za zemljišča, ki so bila v TVKZ uvrščena zaradi zaokroževanja in generalizacije, delež pa je nekoliko višji tudi zaradi izravnave (pretežno na terasah), ki so bile vključene v TVKZ na območjih s slabšo boniteto.

5 OPIS POSTOPKA DOLOČANJA PREDLOGA OBMOČIJ TRAJNO VAROVANIH KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ IN DRUGIH ZEMLJIŠČ, POTENCIALNO PRIMERNIH ZA KMETIJSKO PRIDELAVO

5.1 Shema obdelave podatkov, zaokroževanja in izločitev

- Osnovni potek dela:

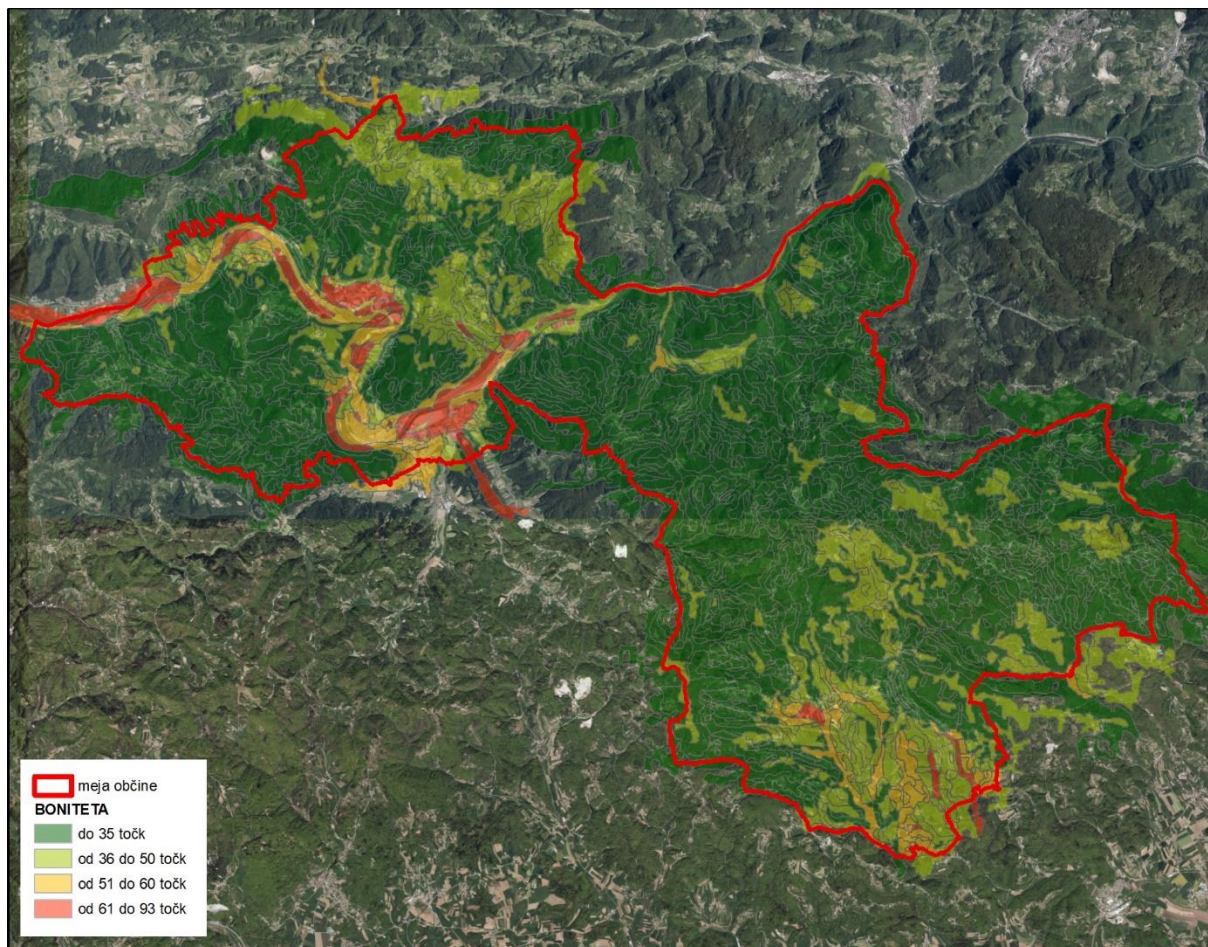
5.2 Vhodni podatki

Preglednica 12: Vhodni podatki.

Naziv podatka	Datum vira
Meja občine	31.01.2024
Kataster nepremičnin (parcele in boniteta)	28.01.2024
Arhivske bonitete	26.05.2022
Lidar	28.01.2024
Območje namakalnega sistema	13.08.2020
Območje osuševalnega sistema	13.08.2020
Območja ki so po dejanski rabi kmetijskih in gozdnih zemljišč v skladu s predpisom, ki ureja kmetijstvo, opredeljena kot vinograd (šifra 1211), matičnjak (šifra 1212), intenzivni sadovnjak (šifra 1221), oljčnik (šifra 1230), ekstenzivni oziroma travniški sadovnjak (šifra 1222) in ostali trajni nasad (šifra 1240).	31.01.2024
Namenska raba prostora	30.07.2023
Vodovarstvena območja - državni nivo	05.01.2021
Vodovarstvena območja - občinski nivo	20.11.2023
Območja varovalnih gozdov in gozdov s posebnim namenom (gozdni rezervati)	04.01.2021
Območja vrtnoarhitekturne dediščine	02.02.2024
Območja sprejetih DPN in območij DPN v pripravi s področja cestne in železniške infrastrukture	13.01.2023/ 4.12.2023
Območja sprejetih DPN in območij DPN v pripravi za druge prostorske ureditve državnega pomena	13.01.2023/ 4.12.2023
Dejanska raba zemljišč javne državne in občinske cestne infrastrukture	26.01.2024
Dejanska raba zemljišč javne železniške infrastrukture	26.01.2024
Vodna zemljišča	12.11.2020
Pripadajoča zemljišča stavb in gradbeno inženirskih objektov	avg.21
Strateška območja	12.02.2019

5.3 Modeliranje

Boniteta

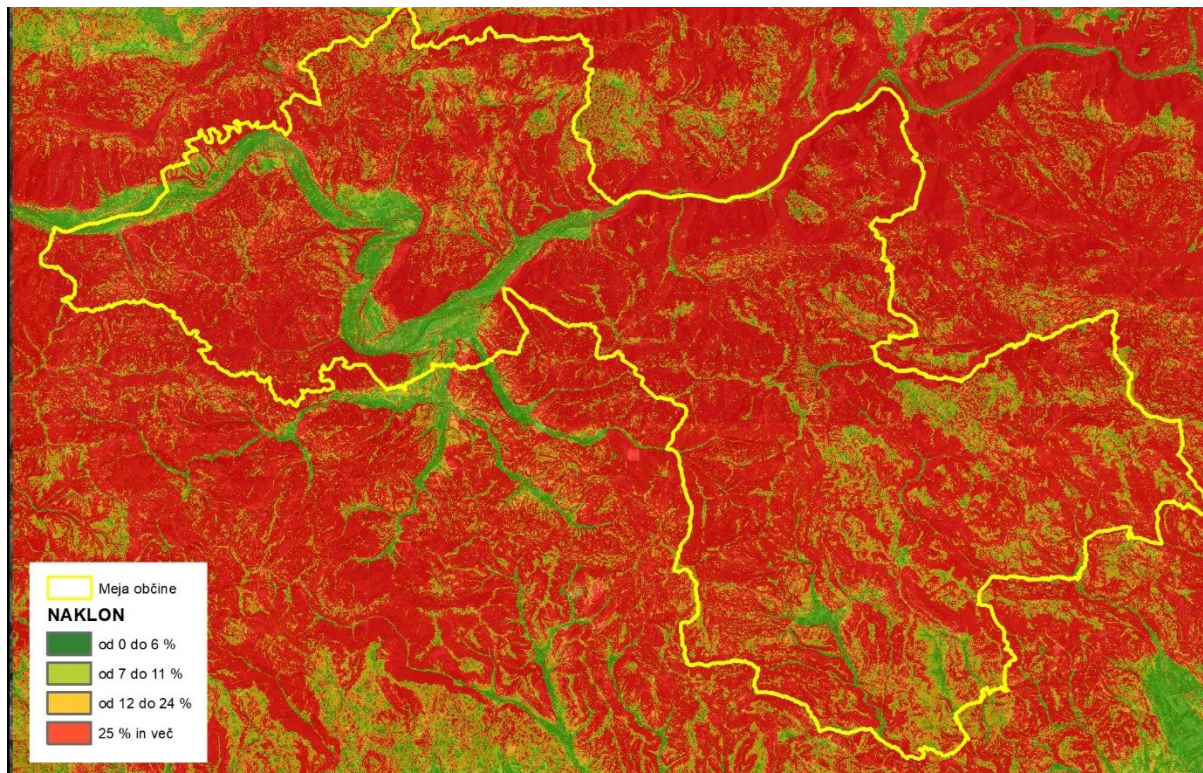

Slika 8: Grafični prikaz analize bonitetnih točk po območjih enakih bonitet.

Naklon

Z ukazom Slope se iz vhodnega rastra, izdela raster z naklonom. Končni rezultat je poligonski sloj z nakloni, ki imajo pripisane vrednosti določene v tabeli.

Slika 9: Grafični prikaz naklona terena.

Komasacija

V občini Litija komasacije niso bile izvedene.

Osuševanje

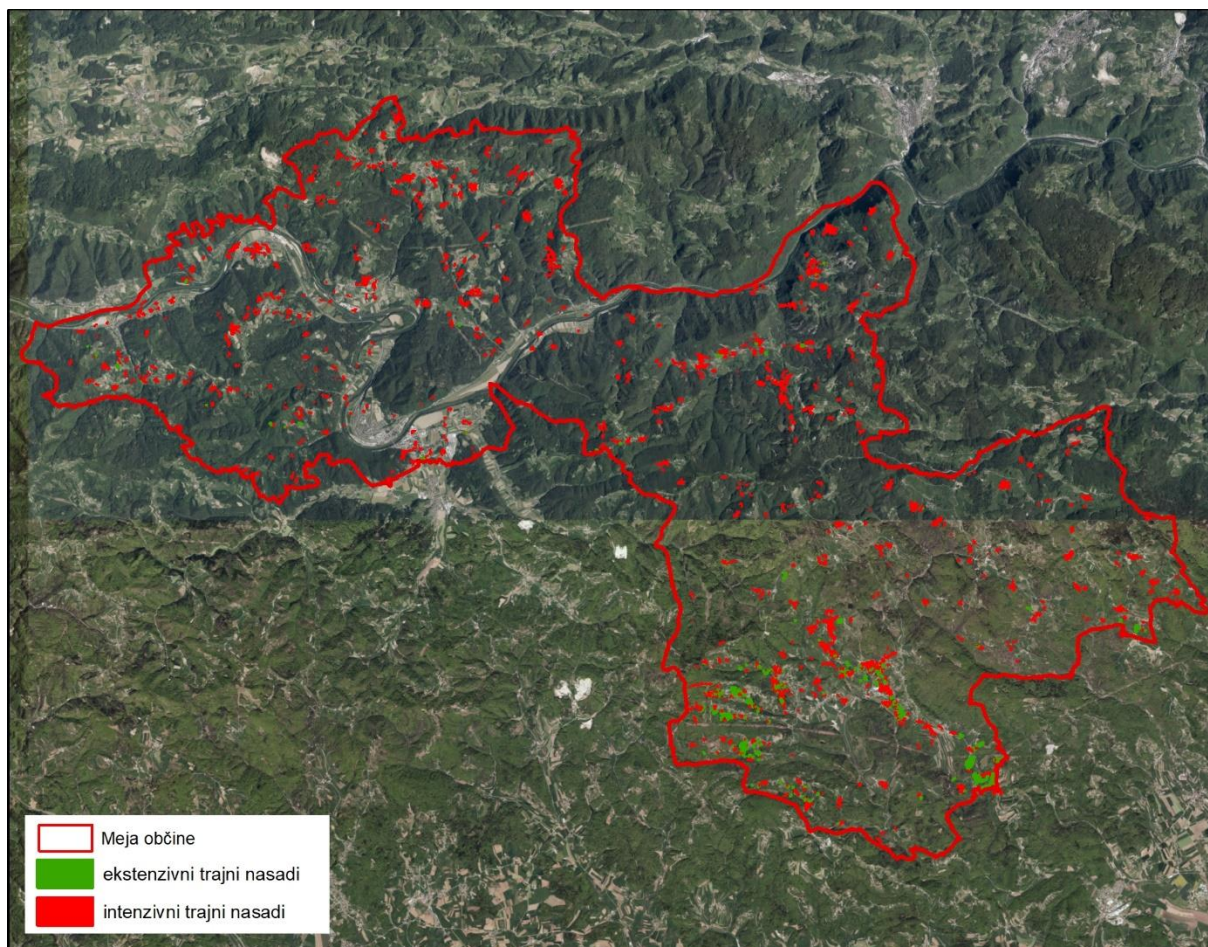
V občini Litija ni bilo izvedenih osuševanj.

Namakanje

V občini Litija ni bilo izvedenih namakanj.

Trajni nasadi

Iz sloja dejanske rabe prostora izberemo vinograd (šifra 1211), matičnjak (šifra 1212), intenzivni sadovnjak (šifra 1221), oljčnik (šifra 1230), ekstenzivni oziroma travniški sadovnjak (šifra 1222) in ostali trajni nasad (šifra 1240). Travniskim sadovnjakom (šifra 1222) pripišemo 1 točko, ostalim pa 2.

Slika 10: Grafični prikaz trajnih nasadov.

Lokalne značilnosti

V občini Litija ni prisotnih nobenih lokalnih značilnosti.

Obdelava

Vse sloje se združi. Sloju se doda polje s seštevkom vseh točk -> rezultat je osnovni sloj s pripisanimi točkami in seštevkom vseh točk.

5.4 Predlog območij po modeliranju

TVKZ

Pogoji:

- seštevke točk mora biti večji od 1;
- NRP = kmetijsko zemljišče.

Iz osnovnega sloja izberemo območja na podlagi zgornjih pogojev. Izbranim poligonom v polje Klasifikacija pripišemo atribut TVKZ.

OKZ

Pogoji:

- NRP = kmetijsko zemljišče;
- ni v predlogu TVKZ.

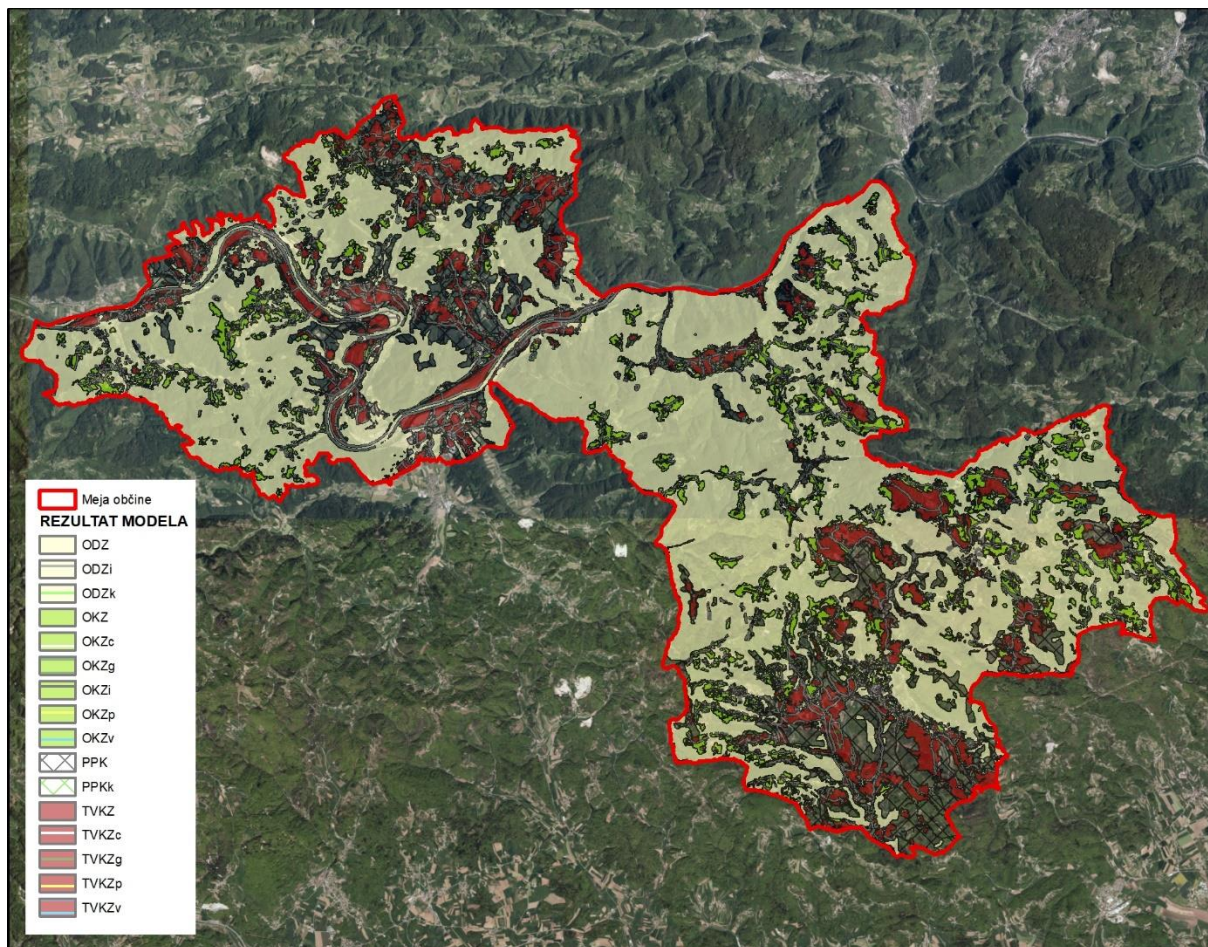
Iz osnovnega sloja izberemo območja na podlagi zgornjih pogojev. Izbranim poligonom v polje Klasifikacija pripišemo atribut OKZ.

Druga zemljišča, potencialno primerna za kmetijstvo

Pogoji:

- dejanska raba je kmetijsko ali gozdno zemljišče;
- ni v predlogu TVKZ ali OKZ;
- seštevke točk je večji od 1.

Iz osnovnega sloja izberemo območja na podlagi zgornjih pogojev. Izbranim poligonom v polje Klasifikacija pripišemo atribut PPK.

Slika 11: Grafični prikaz pred zaokroževanjem.

5.5 Avtomatsko zaokroževanje

Bistvo avtomatskega zaokroževanja je združevanje poligonov in preverjanje njihove velikosti. Pri avtomatskem zaokroževanju vse poligone, ki so manjši od 1000 m² spremenimo v OKZ. Vsi OKZ, ki so manjši od 500 m², se priključijo TVKZ.

Pri pripravi strokovne podlage za občino Litija smo delno prilagodili določitev območij PPK, saj je osnovni rezultat modeliranja izkazoval na območju gozda zelo veliko majhnih površin PPK, precej pa se jih je pojavljalo tudi ob naseljih. Posledično smo za PPK uvedli 2 dodatna kriterija:

- če se poligon PPK nahaja sredi gozda, mora biti večji kot 1 ha;
- če se poligon PPK nahaja ob robu kmetijskih zemljišč, mora biti večji od 500 m².

5.6 Izločanje

Spodaj določene izločitve iz 2. točke priloge 2 pravilnika bi, v kolikor se nahajajo na območju TVKZ, prepisali v OKZ. Dobijo svoj atribut (npr. OKZi).

Iz predloga območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč se izloči:

- a) območje zajetja vodnega vira;
- b) območja varovalnih gozdov in gozdov s posebnim namenom;

- c) območja vrtnoarhitekturne dediščine, ki so v kmetijski rabi in so v roku 10 let od prejema zahteve za posredovanje podatkov o njihovih območjih predvidena za prenovo;
- č) območja sprejetih državnih prostorskih načrtov s področja cestne in železniške infrastrukture;
- d) območja državnih prostorskih načrtov v pripravi s področja cestne in železniške infrastrukture, če so v fazi:
  - potrjenega predloga najustreznejše variante,
  - osnutka državnega prostorskega načrta ali
  - predloga državnega prostorskega načrta;
- e) območja sprejetih državnih prostorskih načrtov za druge prostorske ureditve državnega pomena, ki vsebujejo usmeritve za določitev enot urejanja prostora in območij podrobnejše namenske rabe prostora, in sicer zemljišča, ki so v usmeritvah za določitev enot urejanja prostora in območij podrobnejše namenske rabe prostora določena kot območja stavbnih zemljišč;
- f) območja državnih prostorskih načrtov v pripravi (v fazi potrjenega predloga najustreznejše variante, osnutka državnega prostorskega načrta ali predloga državnega prostorskega načrta) za druge prostorske ureditve državnega pomena, ki vsebujejo usmeritve za določitev enot urejanja prostora in območij podrobnejše namenske rabe prostora, in sicer zemljišča, ki so v usmeritvah za določitev enot urejanja prostora in območij podrobnejše namenske rabe prostora določena kot območja stavbnih zemljišč;
- g) 10 metrov širok varovalni pas pri avtocestah in hitrih cestah, ki se meri od zunanega roba cestnega sveta v smeri prečne in vzdolžne osi, pri premostitvenih objektih pa od tlorisne projekcije najbolj izpostavljenih robov objekta na zemljišče;
- h) 10 metrov širok varovalni progovni pas pri glavnih enotirnih železniških progah, ki poteka od meje progovnega pasu na obeh straneh proge, in
- i) območja, ki so po namenski rabi kmetijska, in so s prostorskim aktom občine določena kot območja izključne rabe, na katerih potekajo stalne aktivnosti vojske.

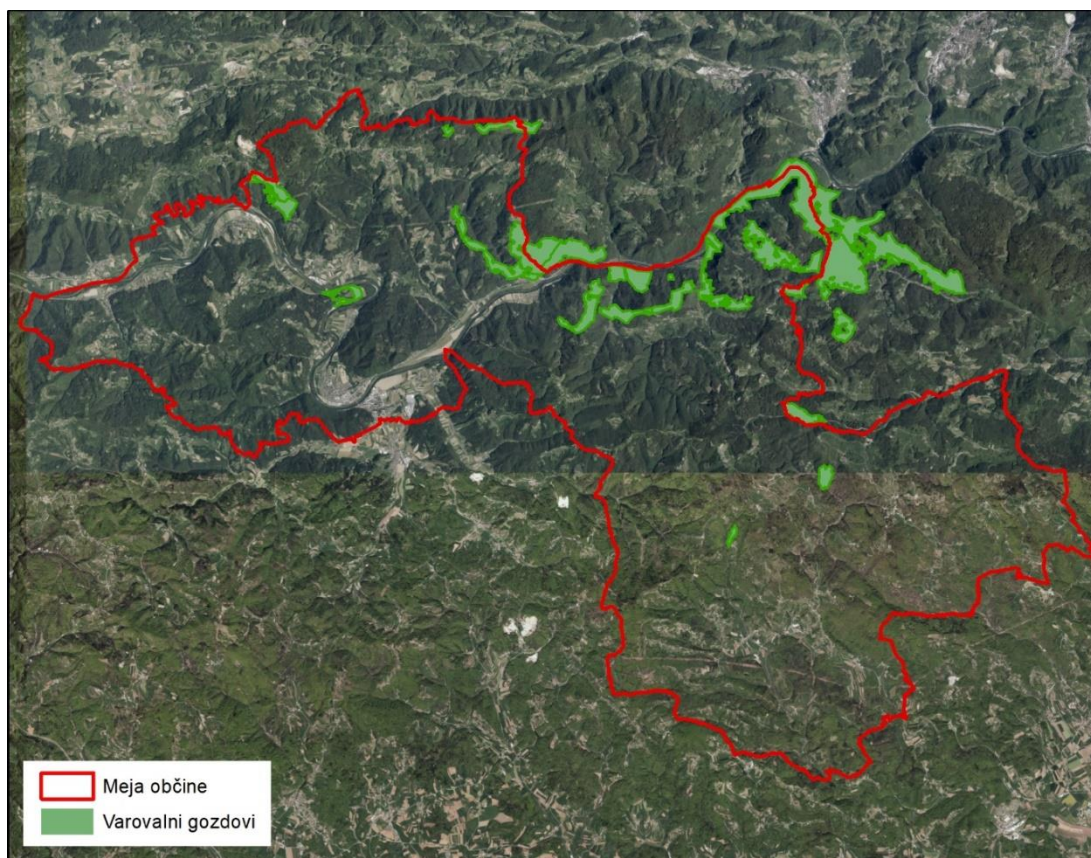
Obrazložitev, iz katere je razvidno, katera območja iz 2. točke priloge 2 pravilnika so bila iz predloga območij TVKZ in drugih območij, potencialno primernih za kmetijstvo, izločena

Skladno s pravilnikom so v občini Litija v kategoriji za izločanje sledeče vsebine:

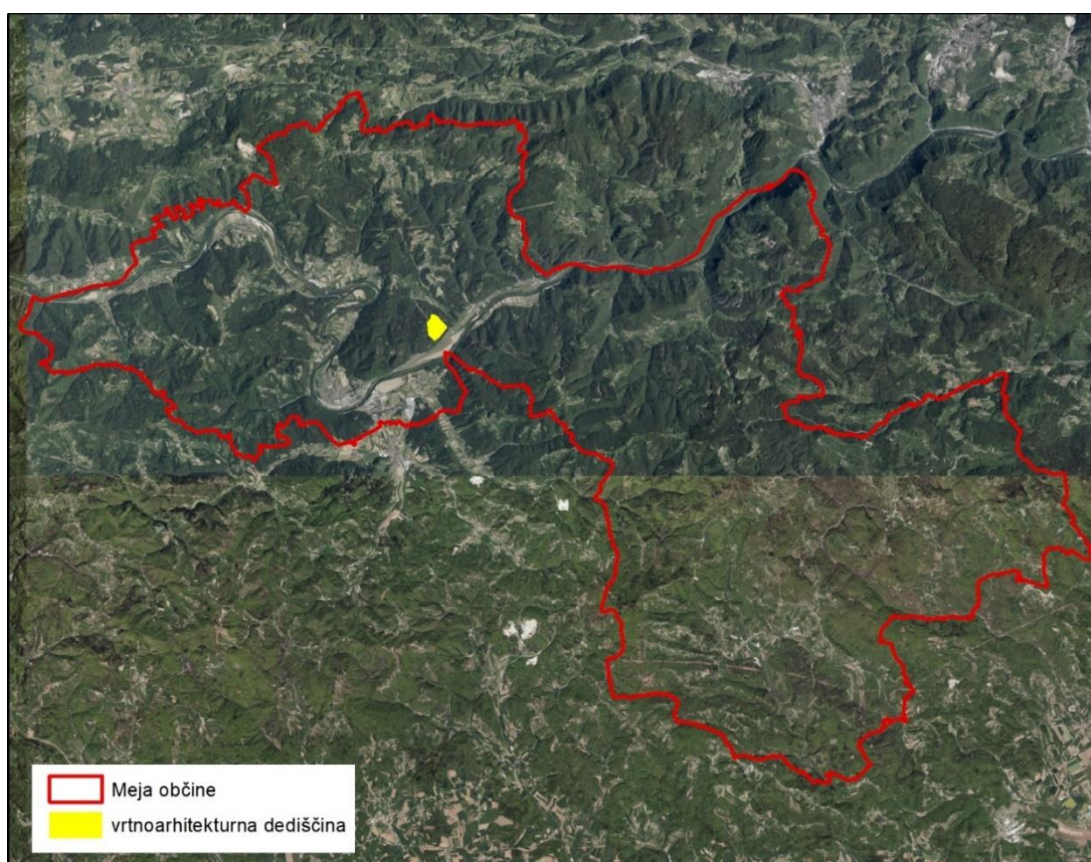
- območja varovalnih gozdov;
- območja vrtnoarhitekturne dediščine, ki so v kmetijski rabi in so v roku 10 let od prejema zahteve za posredovanje podatkov o njihovih območjih predvidena za prenovo;
- območja sprejetih državnih prostorskih načrtov s področja cestne in železniške infrastrukture;
- 10 metrov širok varovalni progovni pas pri glavnih enotirnih železniških progah, ki poteka od meje progovnega pasu na obeh straneh proge;

Kjer so območja TVKZ, so po izločanju prešla v OKZi. Območja PPK, ki se prekrivajo z izločitvenimi območji, so prešla v ODZ.

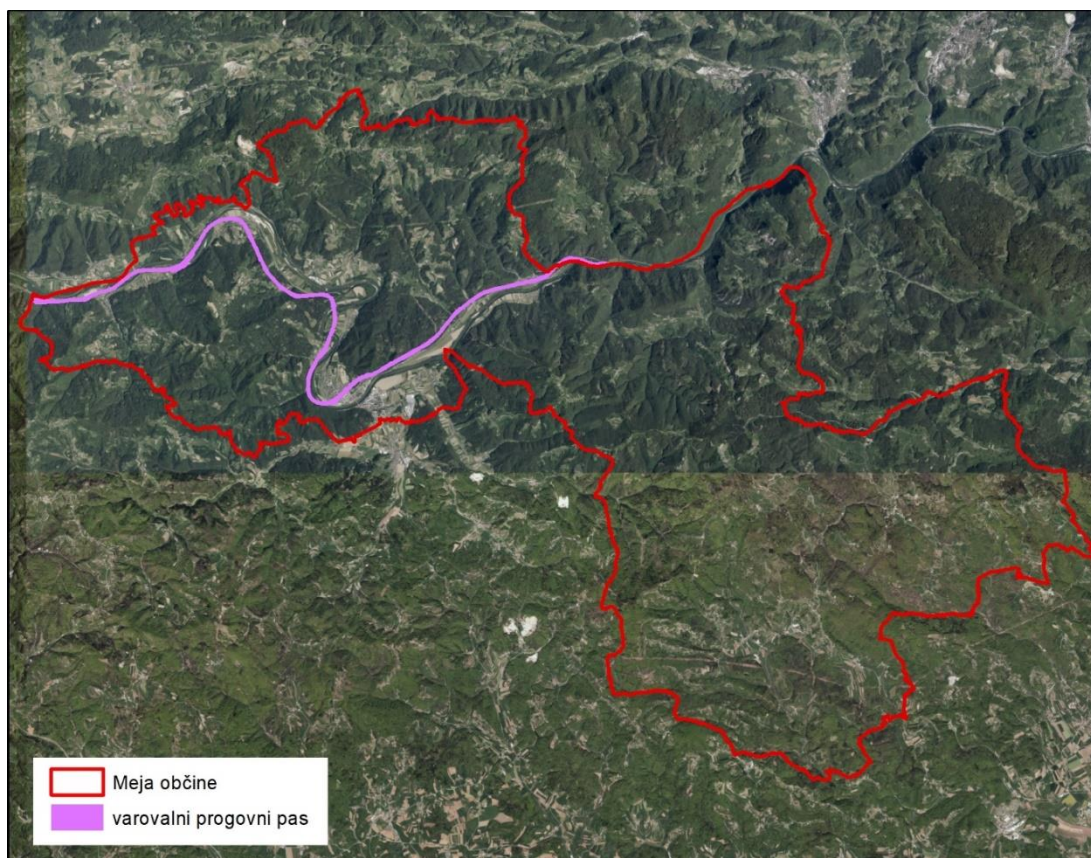

Slika 12: Grafični prikaz varovalnih gozdov.

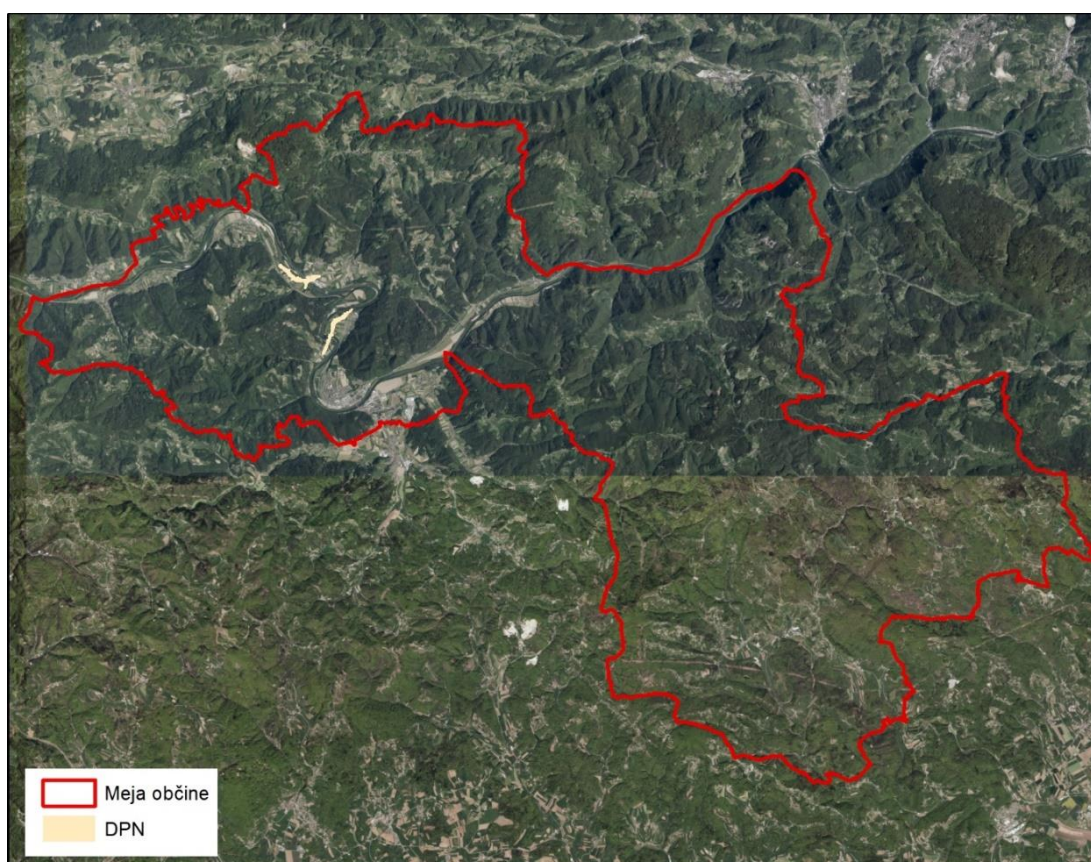

Slika 13: Grafični prikaz vrtnoarhitekturne dediščine.

Slika 14: Grafični prikaz varovalnega progovnega pasu.

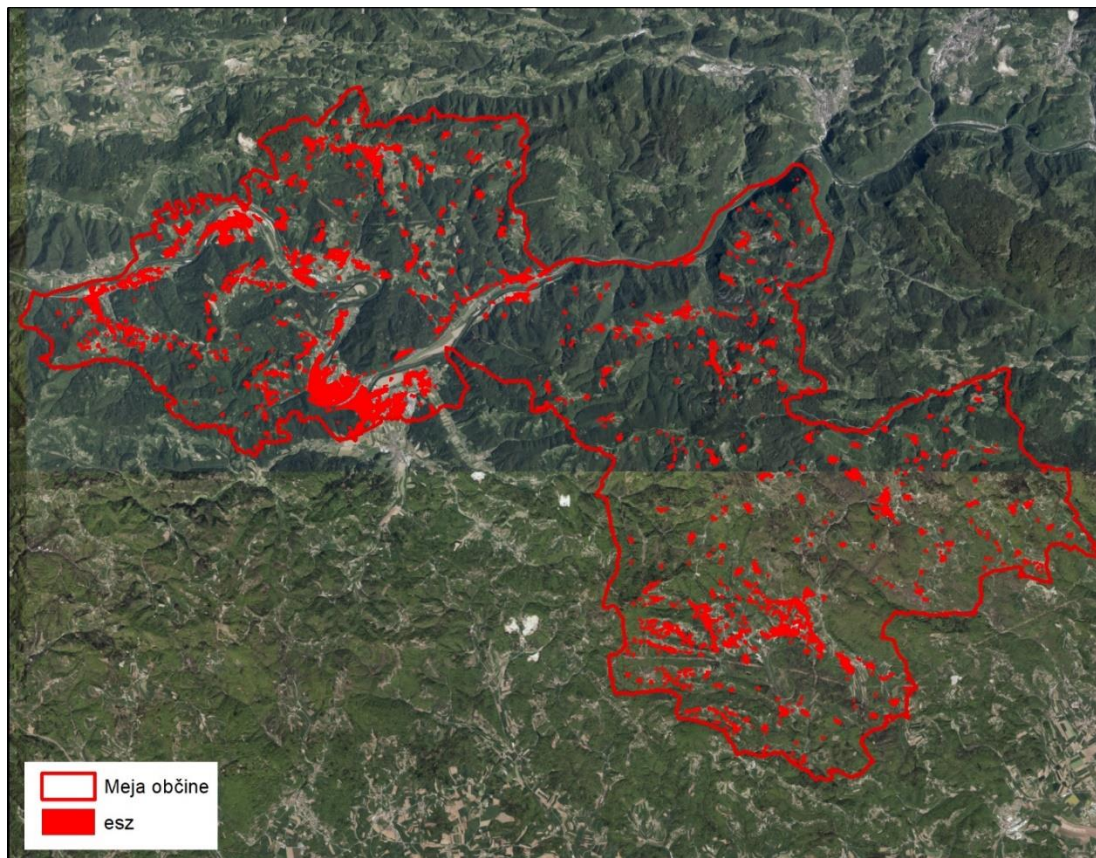
Slika 15: Grafični prikaz DPN.

5.7 DODATNA IZLOČANJA - Izločitev pozidanih zemljišč, vodnih zemljišč in cest

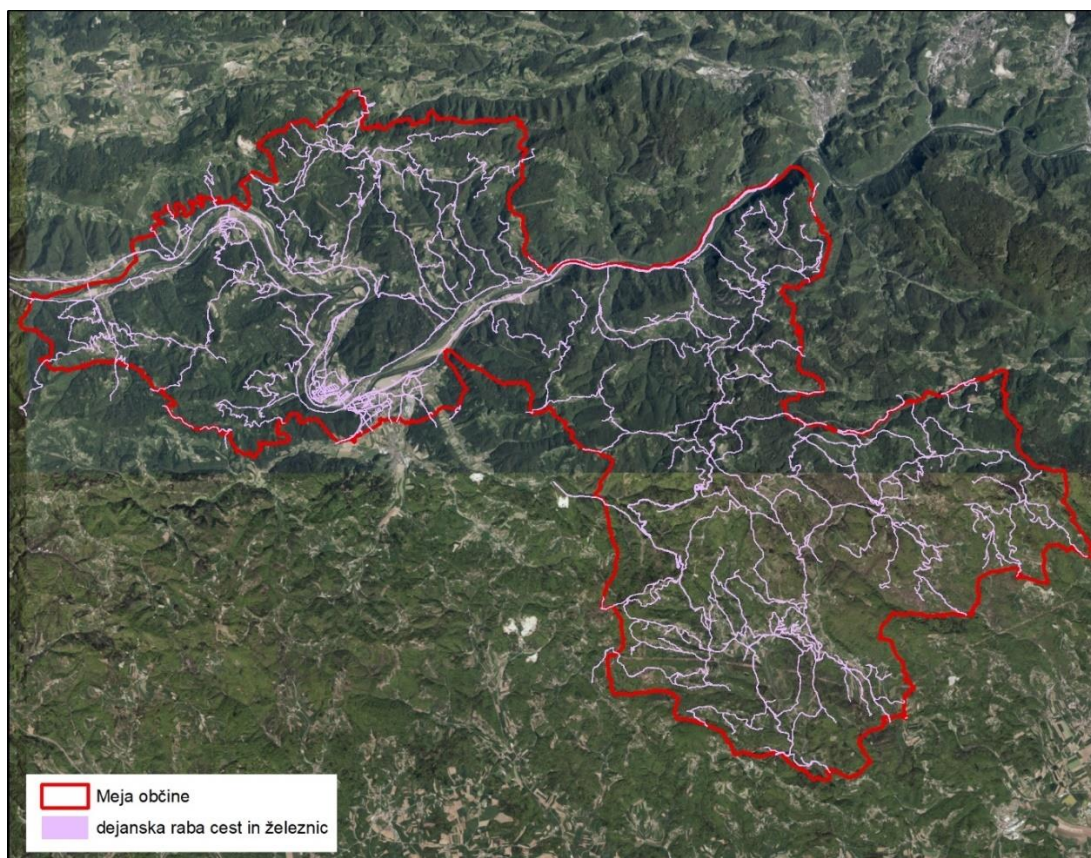
Za potrebe dodatnega izločanja se uporabi:

- podatke iz evidence stavbnih zemljišč (ESZ);
- podatke iz dejanske rabe zemljišč javne cestne in železniške infrastrukture;
- podatke iz vodnega katastra ter
- podatke iz dejanske rabe gozdnih zemljišč.

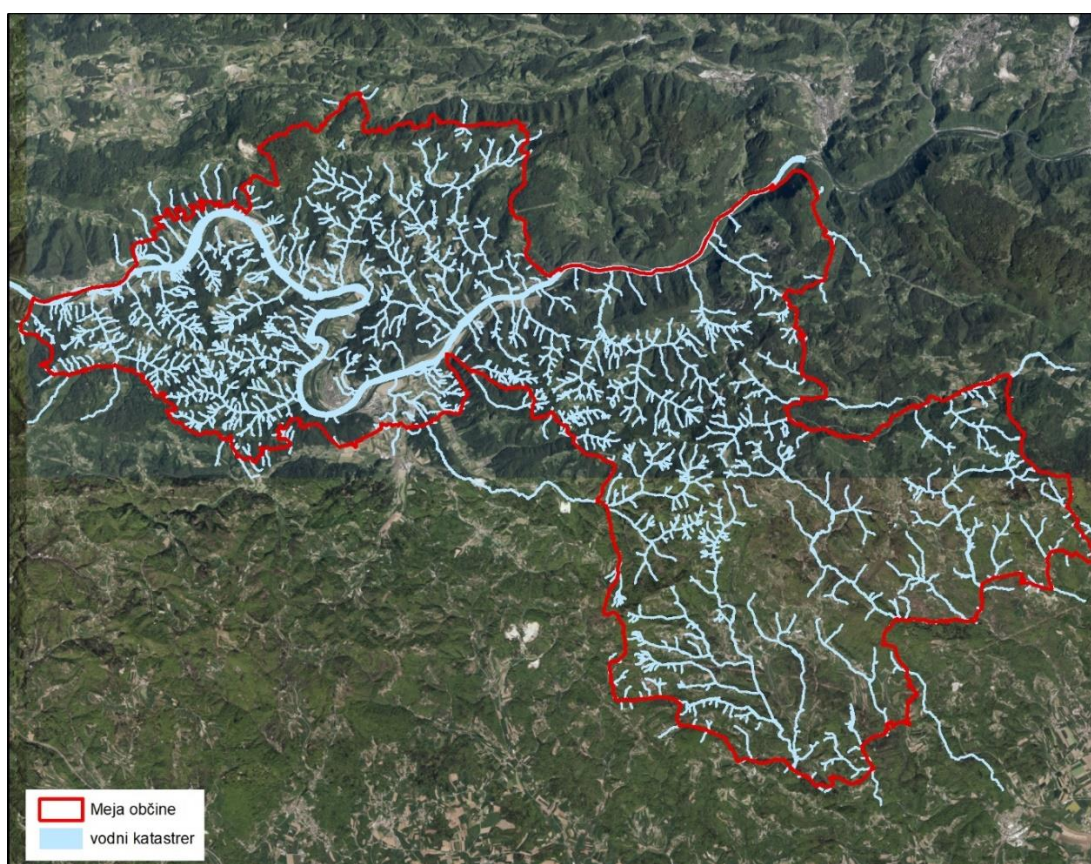

Slika 16: Grafični prikaz evidence stavbnih zemljišč.

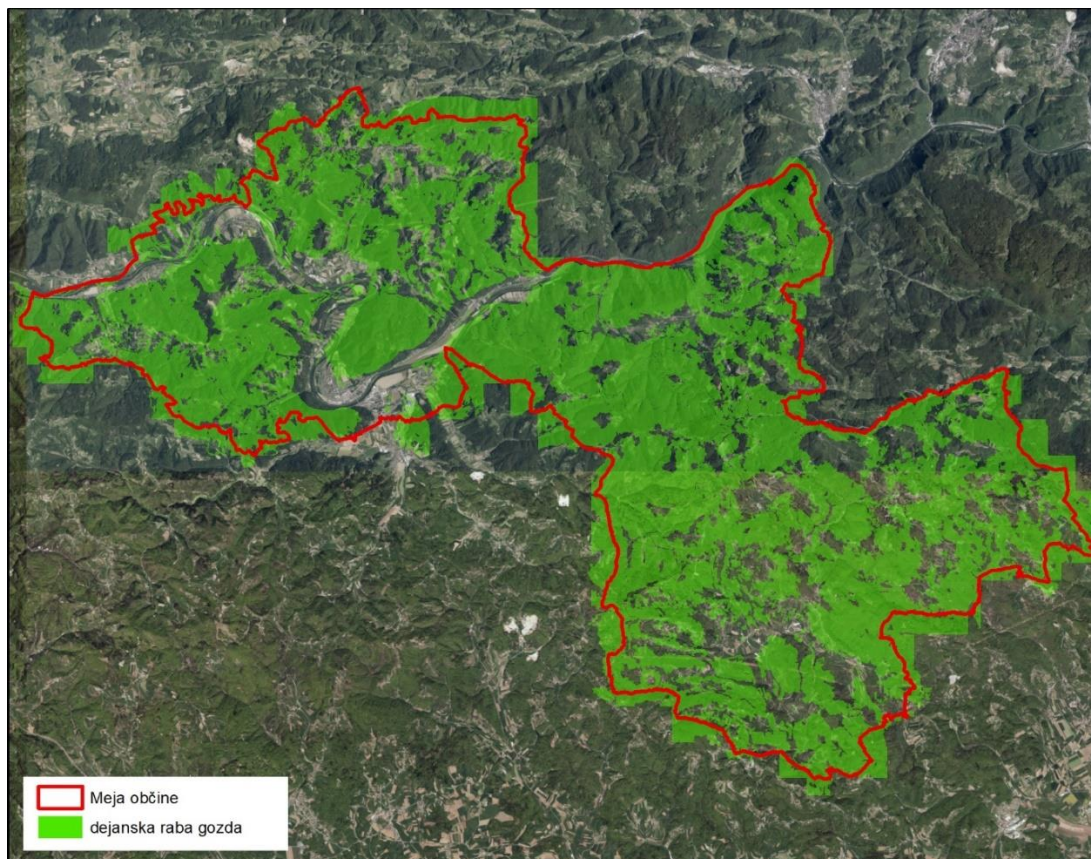

Slika 17: Grafični prikaz dejanske rabe cest in železnic.

Slika 18: Grafični prikaz vodnega katastra.

Slika 19: Grafični prikaz dejanske rabe gozda.

Pozidana zemljišča iz evidence stavbnih zemljišč, ki so po namenski rabi kmetijska, se določijo kot podkategorija:

- TVKZp,
- OKZp.

Pozidana zemljišča iz dejanske rabe cestne in železniške infrastrukture, ki so po namenski rabi kmetijska, se določijo kot podkategorija:

- TVKZc,
- OKZc.

Vodna zemljišča, ki so po namenski rabi kmetijska, se določijo kot podkategorija:

- TVKZv,
- OKZv.

Gozdna zemljišča, ki so po namenski rabi kmetijska in so večja od 1ha, se določijo kot podkategorija:

- TVKZg,
- OKZg.

Pozidana zemljišča iz evidence stavbnih zemljišč, pozidana zemljišča iz dejanske rabe cestne in železniške infrastrukture in vodna zemljišča se izločijo iz predloga drugih zemljišč, potencialno primernih za kmetijstvo. Prav tako se iz predloga izločijo zemljišča, ki so dejanski rabi gozd, če gre za samostojna območja (se ne navezujejo na predlog TVKZ/OKZ) manjša od 1 ha.

5.8 Ročno oblikovanje območij

Zaokroževanje po strateških podtipih

Predlog območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč se ob upoštevanju podtipov strateških območij za kmetijstvo in pridelavo hrane (iz predpisa, ki določa območja za kmetijstvo in pridelavo hrane, ki so strateškega pomena za Republiko Slovenijo) oblikuje z upoštevanjem usmeritev po posameznih podtipih, ki so zapisane v točkah pod sliko 36.

Pred začetkom zaokroževanja preverimo mejo območja podtipa, znotraj katerega bomo zaokroževali in strokovno presodimo, kje v naravi poteka meja območja podtipa. Presoja je potrebna, ker so bila območja podtipov strateških območij za kmetijstvo in pridelavo hrane zajeta v merilu 1: 250.000.

Slika 20: Strateški podtipi v občini Litija.

V občini Litija se pojavljajo štiri strateški podtipi:

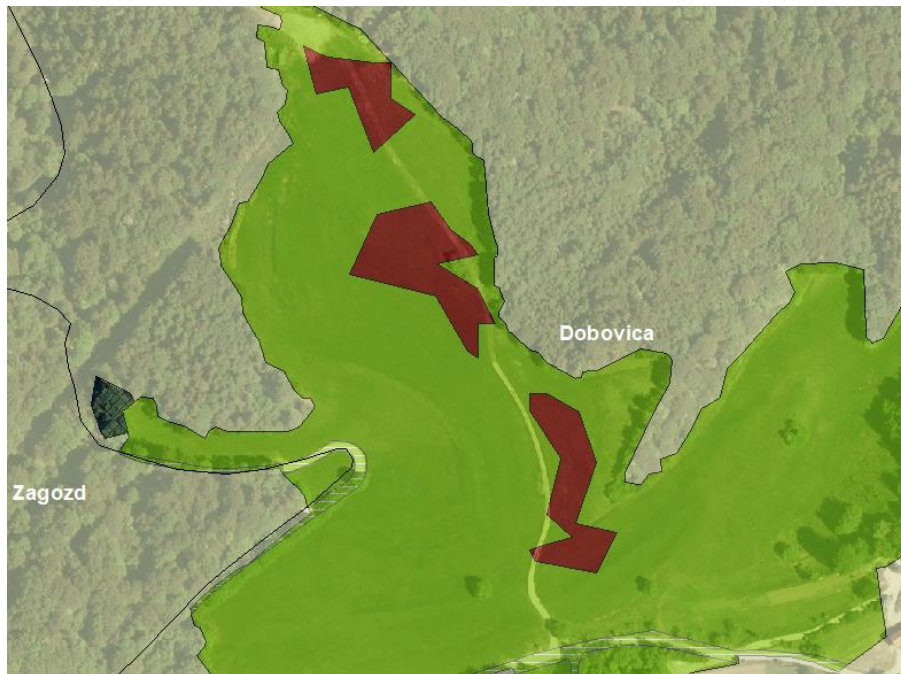
- gozd in območja nad gozdno mejo:
  - predlog območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč se določa le izjemoma oziroma mestoma;
- manjše zaplate:
  - predlog območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč se določa lokalno, v manjših zaplatah, na območjih višjih bonitet, prednostno na reliefnih izravninah (položnejših in prisojnih legah);
  - predlog območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč se določa na območjih, ki so s prostorskimi akti opredeljena kot območja ohranjanja prepoznavne kulturne krajine;
- izmenjava ožjih izravnin in zaplat:
  - predlog območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč se določa kot vzdolžno sklenjene površine na dnu dolin ter kot večje sklope ali nadaljevanje sklenjenih kmetijskih površin, prednostno na reliefnih oziroma grebenskih izravninah;
  - kot predlog območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč se določa tudi (sklenjene) vinogradniške in sadjarske lege (območja trajnih nasadov) na pobočjih, ne glede na slabšo boniteto in večjo strmino;
  - izogiba se erozijsko manj stabilnim območjem;
- ožje izravnave:
  - na uravnanih delih dolin brez poselitve se predlog območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč določa kot vzdolžno sklenjene površine
  - pridruži se robne brežine z nagibom do 11 odstotkov, predvsem na prisojnih legah.

Zaokroževanje glede na velikost poligona

Pri ročnem zaokroževanju se izločajo tudi območja, kjer je sklenjeni sklop TVKZ, manjši od 0,5 ha. Poligoni med 0,5 in 1 hektar se dodatno presoja, ali je smiselno, da ostanejo TVKZ.

Pri odločitvah so bili bistveni podatek iz sloja območij enakih bonitet, dejanske rabe kmetijskih zemljišč in velikosti.

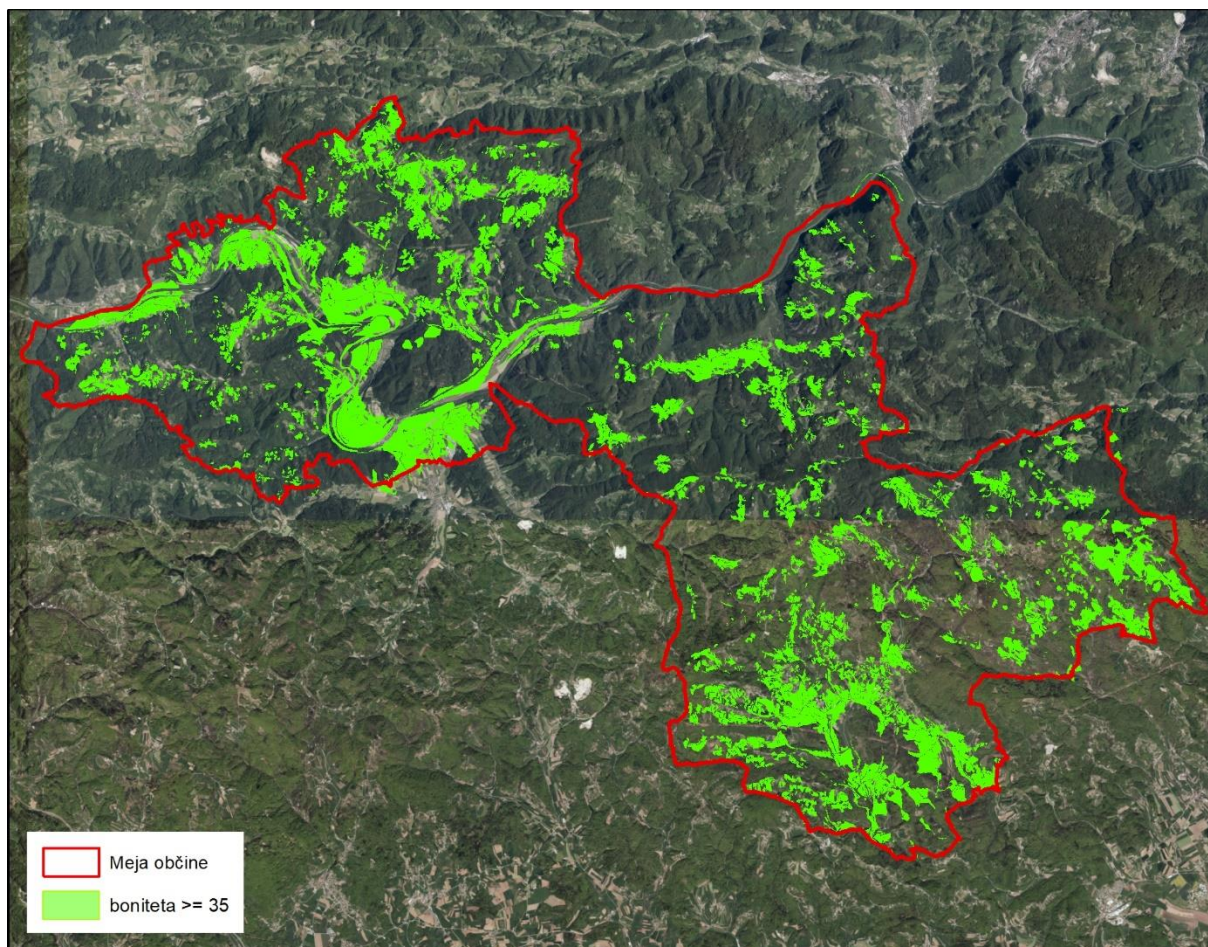

Slika 21: Primeri zaokroževanja glede na velikost poligona. Na prvi sliki je rezultat modela, na drugi pa rezultat po zaokroževanju. Poligoni so velikosti od 0,15 do 0,3 ha in smo tako na osnovi podatkov smiselno določili OKZ.

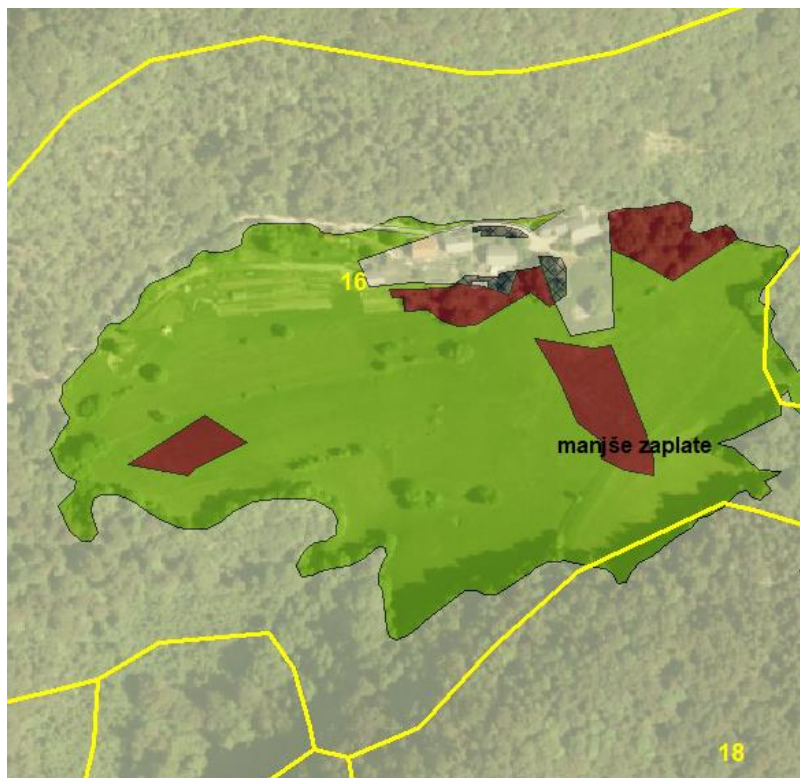

Zaokroževanje glede na pretežnost in boniteto

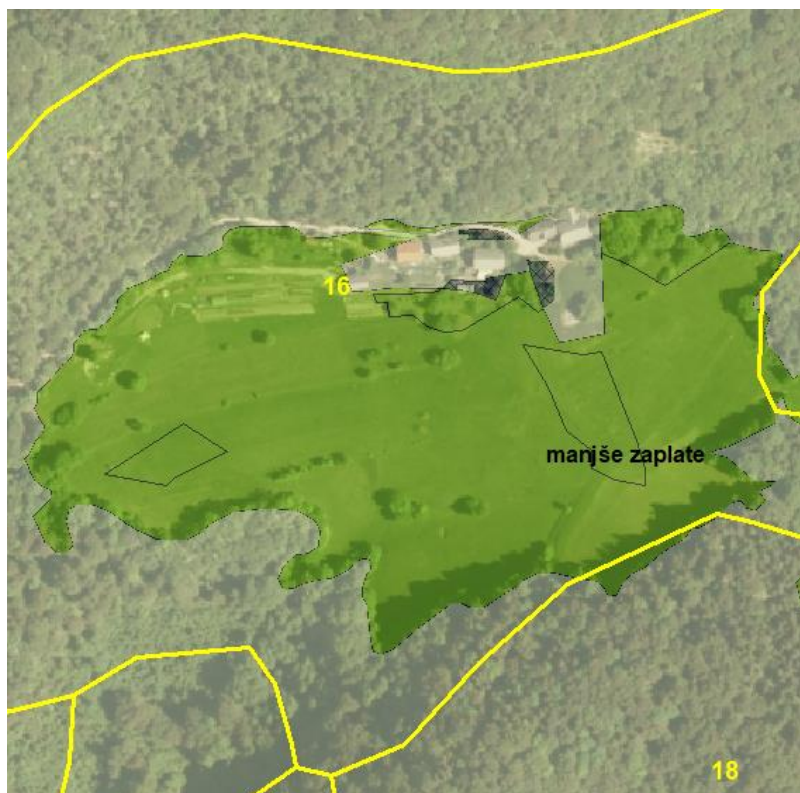
V primerih, ko so bili le posamezni manjši poligoni predloga TVKZ umeščeni med poligone predloga OKZ in je bil razlog za TVKZ zgolj ekstenzivni trajni nasad, boniteta in nagib terena pa nakazujejo na predlog OKZ, se je zaokrožilo v OKZ.

Slika 22: Prikaz predhodno veljavnih bonitet po zemljiškem katastru, ki so višje od 35.

Slika 23: Primer zaokroževanja na osnovi pretežnosti in velikosti poligonov – stanje modela.

Slika 24: Kmetijska zemljišča se nahajajo na območju slabših bonitet (16-18), na nadmorski višini okoli 680 m. Območje se nahaja na podtipu strateških območij manjše zaplate. V naravi gre na zaokroženem delu TVKZ za trajne nasade in majhne izravnave. Ob upoštevanju vseh podatkov je smiselna zaokrožitev v OKZ.

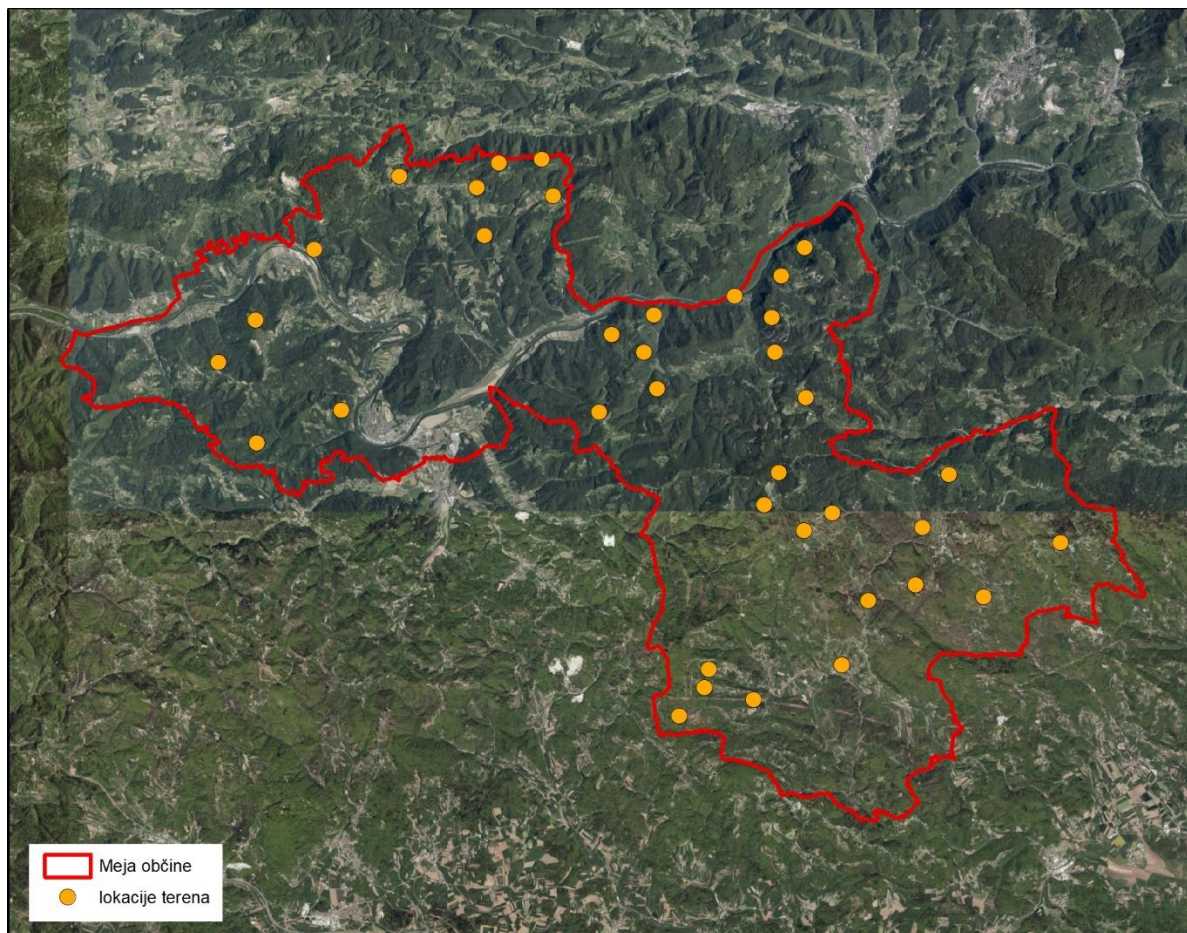

Zaokroževanje glede na terenske ogled in sondiranje

Zaradi specifičnosti terena in velikosti občine se je terenski ogled izvedel v enem dnevu, vendar v 3 terenskih ekipah. Teren je bil izveden 7. 3. 2024, ekipe pa so sestavljali: N. Lipušček, T. Kralj, A. Žnidarko, P. Recko Novak, J. Salobir, M. Mikložič in E. Fišer. V vsaki ekipi je bil prisoten vsaj en strokovnjak s področja kmetijstva oz. bonitiranja. Lokacije terenskega pregleda so bile razpršene po celotni občini.

V zahodnem delu občine se je preverilo več lokacij v hribovitem območju znotraj podtipa strateškega območja manjše zaplate. V tem delu občine je bil v večini primerov na terenu določen OKZ zaradi plitvih tal, strmega in razgibanega terena in nadmorske višine.

V osrednjem delu občine se pojavlja skalovitost, ki omejuje pogoje za obdelavo tal.

Slika 25: Grafični prikaz lokacij terenskih ogledov.

V nadaljevanju so predstavljeni primeri načina spreminjanja rezultatov modela v fazi zaokroževanja na podlagi kabinetnih analiz in terenskih ogledov. Predstavljeni so najznačilnejši primeri načinov obravnave posameznih lokacij.

Primer št. 1: Plitva tla v hribovitem delu občine

V hribovitem zahodnem delu občine se pogosto pojavlja strm in razgiban teren, nadmorske višine so okrog 600 m. Preverili smo območja, kjer so stari podatki o bonitetnih točkah po zemljiškem katastru kazali na nekoliko višjo boniteto, model pa je le v manjši meri lokalno izkazoval TVKZ, predvsem zaradi lokalnih izravnjav reliefa in ekstenzivnih travniških sadovnjakov.

Slika 26: Grafični prikaz stanja modela s prikazom bonitetnih točk po zemljiškem katastru (črno).

Slika 27: Fotografija s terena. Naselje Kresniški Vrh, slika iz juga proti severu.

Slika 28: Grafični prikaz stanja predloga OKZ po zaokroževanju. Na terenu je bilo ugotovljeno, da gre za plitva tla, teren je razgiban, vpliv na pogoje za kmetijstvo pa ima tudi nadmorska višina, ki je tukaj okrog 600 m.

Primer št. 2: Lokalno plitva tla in mokrotna tla

Med naseljema Slivna in Vače je nekaj območij z mokrotnimi in plitvimi tlemi, ki se v naravi zaraščajo. Boniteta po podatkih območij enakih bonitet je 36, naklon je razgiban.

Slika 29: Grafični prikaz stanja modela s prikazom bonitetnih točk po zemljiškem katastru (črno).

Slika 30: Fotografija s terena. Slikano na meji med naseljem Slivna in Vače – zemljišče se zarašča. Izvedeno je bilo sondiranje, ki je pokazalo plitva tla.

Slika 31: Fotografiji s terena. Slikano na meji med naseljema Slivna in Vače . Izvedeno je bilo sondiranje, ki je pokazalo plitva tla, ugotovljena je tudi večja skeletnost tal.

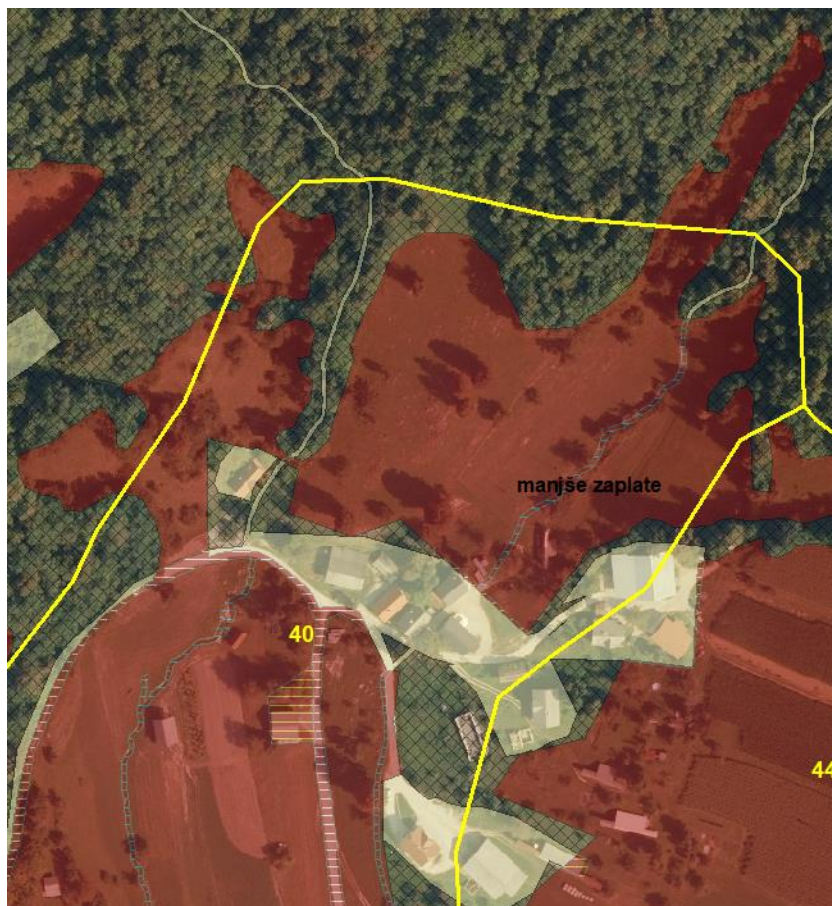

Slika 32: Grafični prikaz stanja predloga OKZ po zaokroževanju. Na terenu je bilo ugotovljeno, da gre za plitva tla z več skeleta, v nagibu, v spodnjem delu bolj mokra. Posledično se je določilo OKZ.

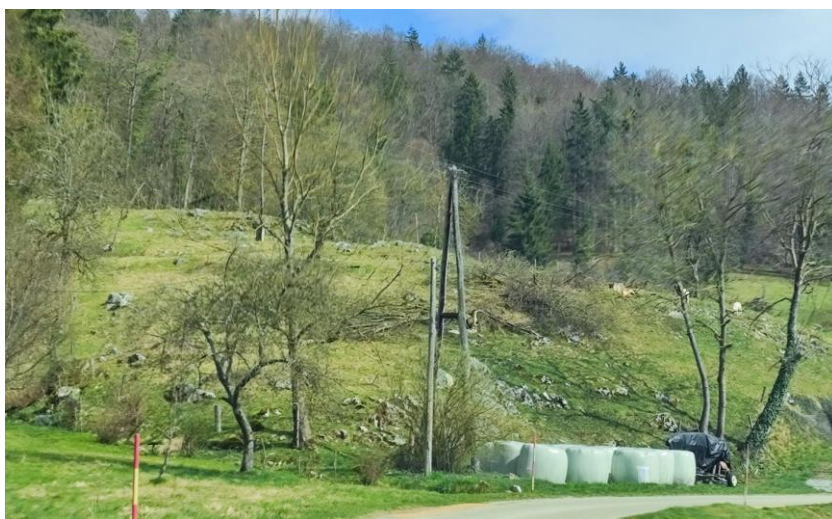

Primer št. 3: Pojav skalovitosti v osrednjem delu občine

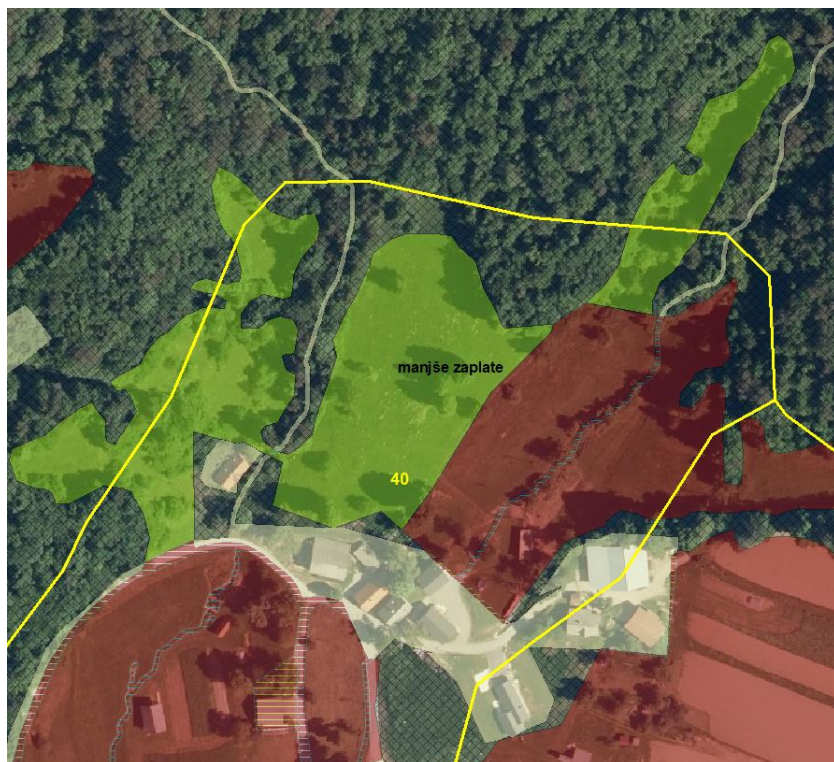
V osrednjem delu občine se na delih Posavskega hribovja pojavlja skalovitost, ki poleg hribovitega terena z nagibi dodatno omejuje pogoje za kmetovanje in obdelavo tal. Zaradi navedenega smo takšne primere opredelili kot OKZ.

Slika 33: Grafični prikaz stanja modela.

Slika 34: Fotografija s terena. Naselje Potok pri Vačah, slika skalovitega terena.

Slika 35: Grafični prikaz stanja predloga OKZ po zaokroževanju. Na terenu je bilo ugotovljeno, da gre za skalovita tla v nagibu, pogoji za kmetijstvo so omejeni, zato se je določilo OKZ.

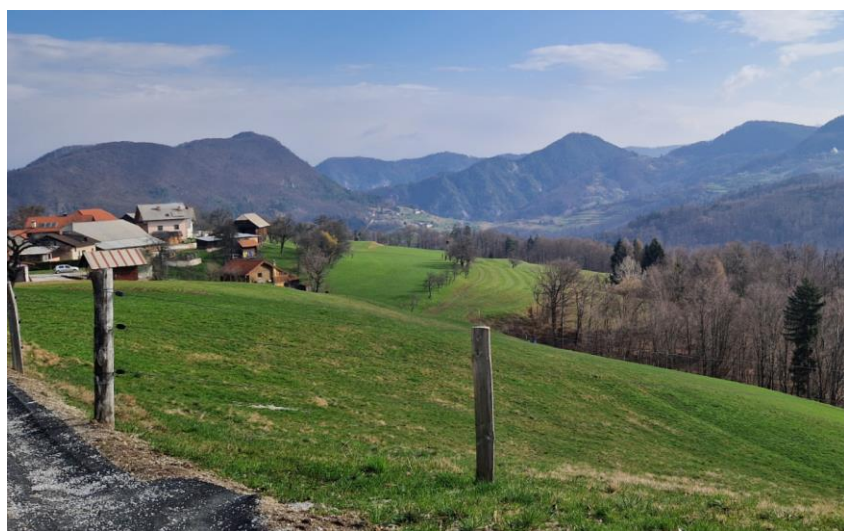

Primer št. 4: Izravnave terena, terase

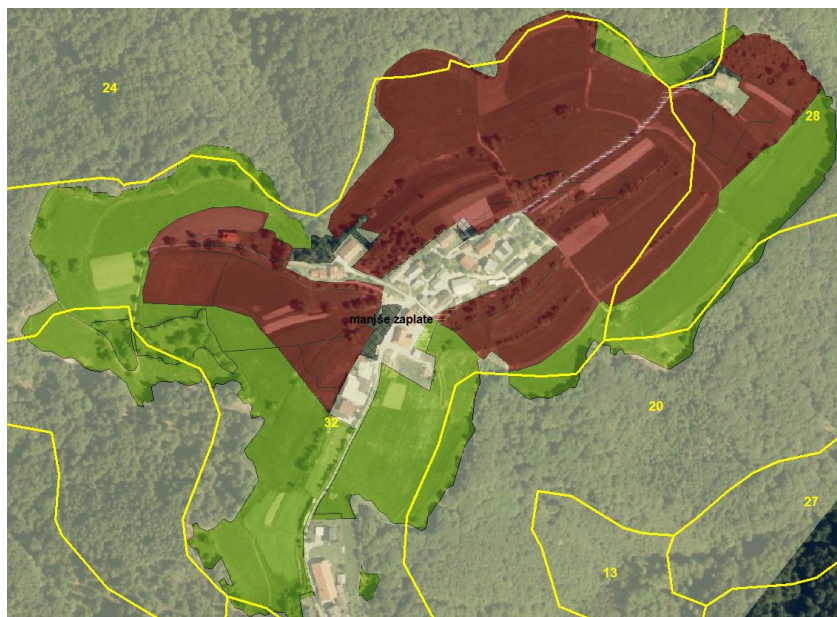
Na delih Posavskega hribovja znotraj občine Litija se ponekod pojavlja relativno izravnani teren, kjer so prisotne tudi terase. Kljub nizkim bonitetam iz sloja območja enakih bonitet smo na lokacijah večjih reliefnih izravnav in teras z njivami in višjimi bonitetami po podatkih zemljiškega katastra opredelili TVKZ.

Slika 36: Grafični prikaz stanja modela s prikazom bonitetnih točk po zemljiškem katastru (črno).

Slika 37: Fotografija s terena. Naselje Mamolj, slika reliefne izravnave.

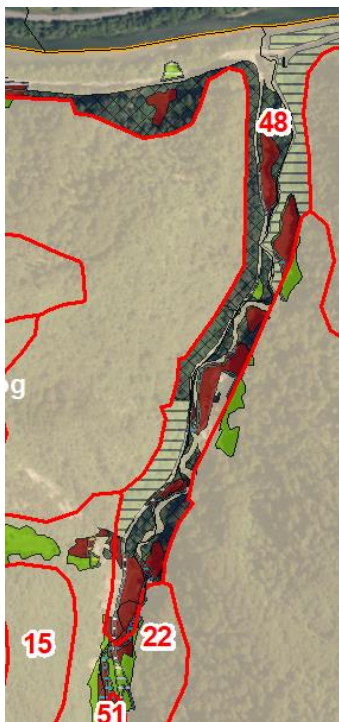

Slika 38: Grafični prikaz stanja predloga TVKZ in OKZ po zaokroževanju. Na terenu je bilo ugotovljeno, da gre mestoma za večje reliefne izravnave, na katerih so bile včasih njive. Pojavljajo se terase.

Primer št. 5: Mokrotne, ozke in osenčene doline

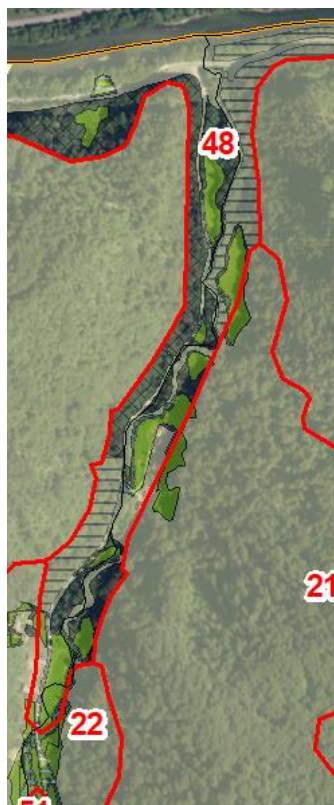
Ob pritokih v Savo je nekaj ozkih dolin s kmetijskimi zemljišči neposredno ob potokih. Gre za kmetijska zemljišča, ki so zaradi konfiguracije terena osenčena, zaradi neposredne bližine vodotoka pa tudi mokrotna.

Slika 39: Grafični prikaz stanja modela s prikazom bonitetnih točk.

Slika 40: Fotografija s terena. Območje ob potoku Pesjak.

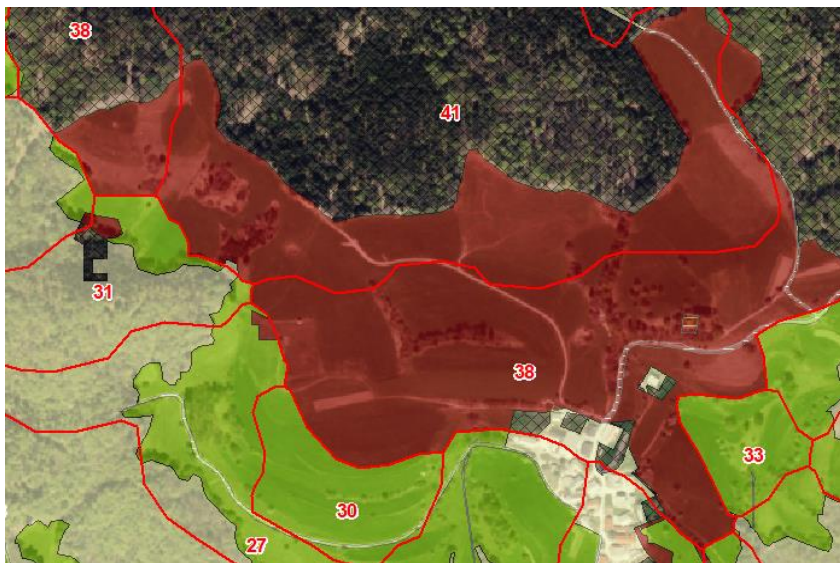

Slika 41: Grafični prikaz stanja predloga OKZ po zaokroževanju. Na terenu je bilo ugotovljeno, da gre za senčno, ozko območje ter mokrotna tla.

Primer št. 6: Izravnave terena, terase

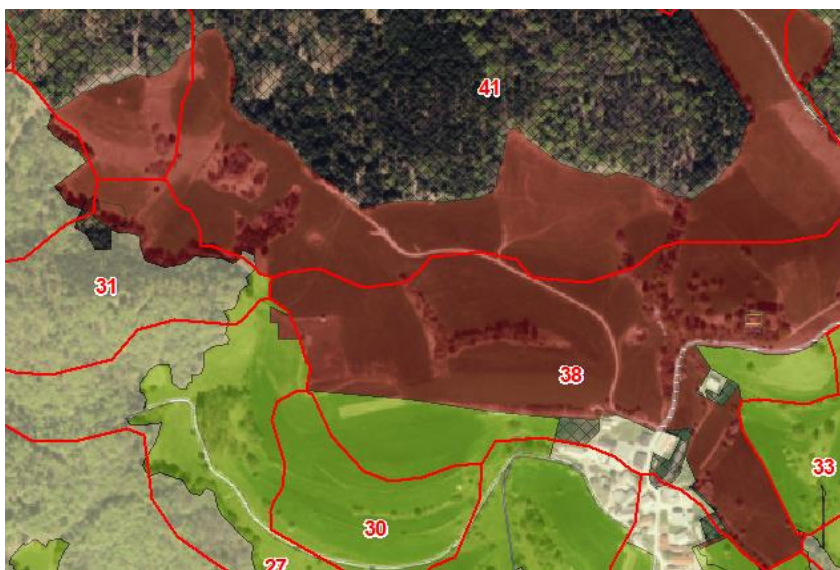
Na delih Posavskega hribovja znotraj občine Litija se ponekod pojavljajo kmetijska zemljišča v velikih naklonih. Kljub relativno visokim bonitetam iz sloja območja enakih bonitet, gre za neugodne reliefne razmere

Slika 42: Grafični prikaz stanja modela s prikazom bonitetnih točk.

Slika 43: Fotografija s terena. Naselje Gradišče, slika zemljišča v velikih naklonih.

Slika 44: Grafični prikaz stanja predloga TVKZ in OKZ po zaokroževanju. Na terenu je bilo ugotovljeno, da gre mestoma za zemljišča z velikimi nakloni.

Primer št. 7: Izravnave terena, terase

Kmetijska zemljišča nižjih naklonov so bila kljub nižjim bonitetam iz sloja območja enakih bonitet opredeljena kot TVKZ, saj gre za kvalitetna kmetijska zemljišča na izravninah.

Slika 45: Grafični prikaz stanja modela s prikazom bonitetnih točk.

Slika 46: Fotografija s terena. Naselje Prelesje, slika reliefne izravnave

Slika 47: Grafični prikaz stanja predloga TVKZ in OKZ po zaokroževanju. Na terenu je bilo ugotovljeno, da gre mestoma za večje reliefne izravnave.

5.9 Območja, potencialno primerna za kmetijstvo

Skladno s pravilnikom so bila območja, ki se izkazujejo za potencialno primerna za kmetijstvo, ročno zaokroževana s smiselnim povzemanjem metodologije zaokroževanja predloga trajno varovanih kmetijskih zemljišč. Pri tem so bili vneseni dodatni kriteriji:

ZNOTRAJ NASELIJ – poligoni obkroženi z stavbnimi zemljišči:

- PPK do 0,5 ha se prekategorizira v ODZ;
- PPK med 0,5 in 1 ha se smiselno pregleda in oceni, ali ostane PPK;
- PPK nad 1 ha načeloma ostane, razen v primeru npr. izrazito neustrezne oblike, ... (po kriterijih kot za OKZ).

OB NASELIJ – poligoni na robu stavbnih zemljišč:

- če so smiselni in se nadaljujejo v kompleksna TVKZ, potem ostanejo PPK ne glede na velikost.

V ODPRTEM PROSTORU:

- PPK poligoni, ki so znotraj ODZ in ne mejijo na TVKZ ali OKZ ter so manjši od 1 ha, se prekategorizirajo v ODZ.

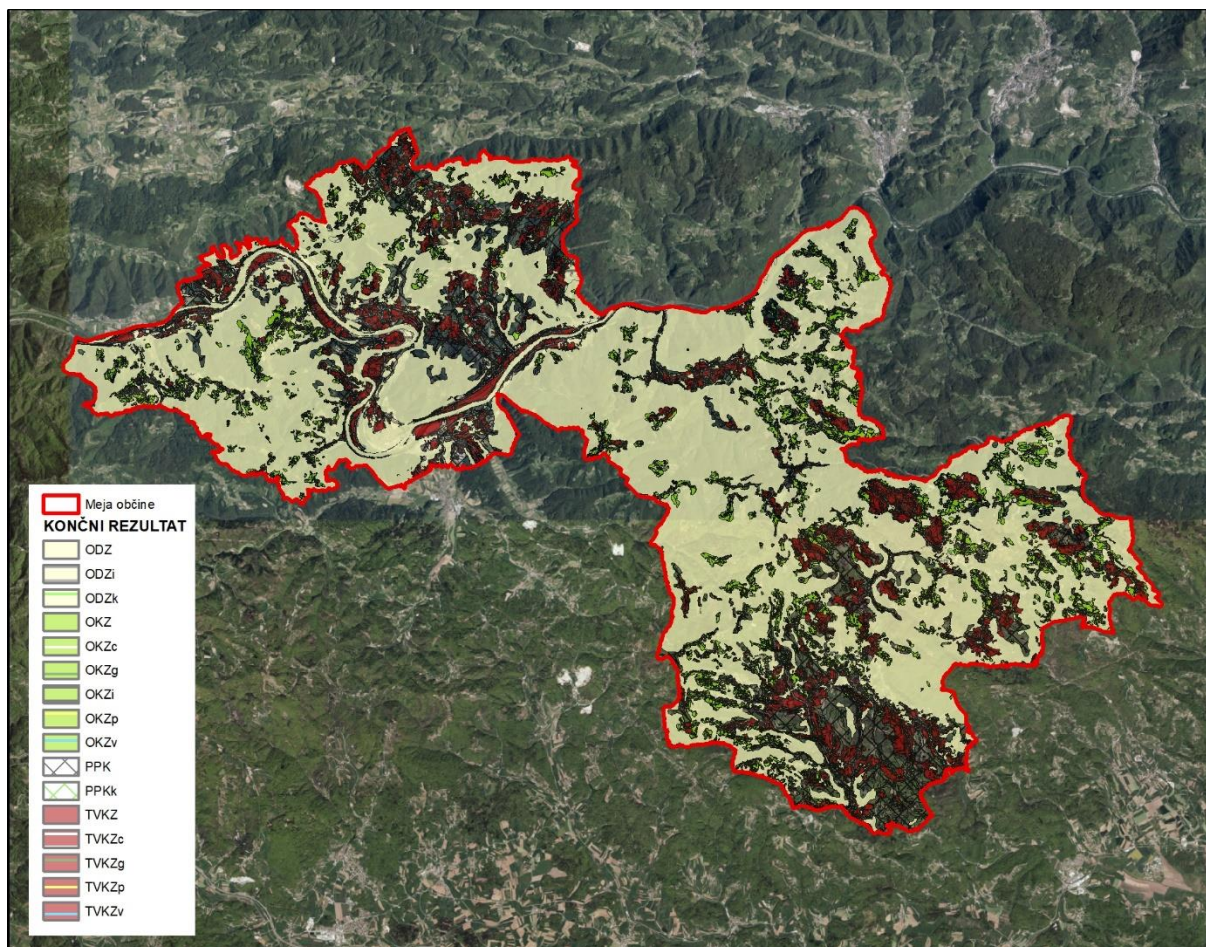
NA OBMOČJIH KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ PO DEJANSKI RABI

Na območju, ki je po rezultatih modela opredeljeno kot PPK ali ODZ in je po podatkih dejanske rabe kmetijsko zemljišče se opredelijo:

- ODZk – območja drugih zemljišč na območju kmetijskih zemljišč po dejanski rabi;
- PPKk – območja drugih zemljišč, potencialno primernih za kmetijstvo, na območju kmetijskih zemljišč po dejanski rabi.

5.10 Rezultat po zaokroževanju

Slika 48: Grafični prikaz po zaokroževanju

6 PRILOGE

- Predstavitev kmetijstva v občini